

Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы
Югары Кондрата авыл җирлеге Советы
КАРАРЫ

2023 елның 10 февралә

№ 34/1

Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Югары Кондрата авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында нигезләмәне раслау хакында

Чистай шәһәр прокурорының 2023 елның 9 гыйнварындагы 02-08-02-2023 номерлы протестын караганнан соң, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү һәм 2022 елда Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары үтәләше үзенчәлекләрен билгеләү турында «Федераль законның 10 статьясына үзгәрешләр кертү хакында» 2022 елның 4 ноябрәндәге 432-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү, Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләренә гамәлдә булуын туктатып тору, Россия Федерациясе закон актларының аерым нигезләмәләренә үз көчләрен югалтуын тану һәм 2023 елда Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары үтәләше үзенчәлекләрен билгеләү турында» 2022 елның 21 ноябрәндәге 448-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2022 елның 28 декабрәндәге 562-ФЗ номерлы федераль законнар нигезендә, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Югары Кондрата авыл җирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Югары Кондрата авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенә бюджет процессы турындагы нигезләмәне өлгә карарга кушымта нигезендә расларга.

2. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Югары Кондрата авыл җирлеге Советының түбәндәге карарлары үз көчләрен югалткан дип танырга:
«Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Югары Кондрата авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында нигезләмәне раслау хакында» 2021 елның 26 октябрәндәге 16/1 номерлы;
«Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Югары Кондрата авыл җирлеге Советының «Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Югары Кондрата авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2021 елның 26 октябрәндәге 16/1 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2022 елның 24 маендагы 26/2 номерлы карары.

3. Өлгә карарны билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының рәсми сайтында (<http://chistopol.tatarstan.ru/>) урнаштырырга.

Югары Кондрата авыл җирлеге
башлыгы

Ф.П. Чалмаев

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЧИСТАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ «ЮГАРЫ
КОНДРАТА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНДӨ БЮДЖЕТ ПРОЦЕССЫ
ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӨ

1 бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 статья. Бюджет процессының хокукый нигезе

1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Югары Кондрата авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставы (алга таба - жирлек Уставы), шулай ук Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Югары Кондрата авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә башка муниципаль хокукый актлары нигезендә эшләнгән, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Югары Кондрата авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты проекты тәзү һәм карау нигезләрен һәм тәртибен, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Югары Кондрата авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджетын тәзүне һәм үтәүне, аны үтәүне тикшереп торуны, бюджет хисабын, тышкы бюджет тәзүне, тикшерүне һәм раслауны, тышкы бюджет тәртибен билгели.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән мәгънәләрендә кулланыла.

2 статья. Жирлек бюджетының хокукый рәвеше

1. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Югары Кондрата авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты (алга таба - жирлек бюджеты, жирлек) һәм аның үтәлеше турында хисап Югары Кондрата авыл жирлеге Советы карары формасында эшләнә һәм раслана.

2. Жирлек бюджеты чираттагы финанс елына һәм план чорына төзелә һәм өч елга раслана.

3. Жирлек бюджеты проекты тәзү Югары Кондрата авыл жирлегенә башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә һәм Югары Кондрата авыл жирлеге Советы карарлары таләпләрен үтәгән килеш кабул ителә торган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

4. Югары Кондрата авыл жирлеге Советының жирлек бюджеты турындагы карары чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә һәм, әгәр Россия Федерациясе Бюджет кодексында жирлек бюджеты турындагы карар белән башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

5. Жирлек бюджеты турындагы карар билгеләнгән тәртиптә имзаланганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча рәсми басылып чыгарга тиеш.

3 статья. Бюджет классификациясе

1. Жирлек бюджетын тәзү һәм үтәү, бюджет хисаплылыгын тәзү Россия Федерациясендә билгеләнгән бюджет классификациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлекнең бюджет вәкаләтләренә Россия Федерациясенәң бюджет классификациясен жирлек бюджетына караган өлешендә куллану тәртибен билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү керә.

3. Югары Кондрата авыл жирлеге Башкарма комитеты керем төрләре буенча кодлар исемлеген раслый, аларның төп администраторлары-жирлекнең жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре.

4. Югары Кондрата авыл жирлегенә Башкарма комитеты жирлек бюджетының максатчан статьялары исемлеген һәм кодларын билгели.

Жирлек бюджетыннан бирелә торган максатчан билгеләнешле бюджетара

субсидиялар, субвенциялар һәм башка бюджетара трансфертлар исәбеннән финанс белән тәэмин ителә торган җирлек бюджеты кодлары һәм чыгымнарның максатчан статьялары исемлеген билгеләү тәртибе җирлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

4 статья. Бюджет процессының принциплары һәм этаплары

1. Җирлекнең бюджет процессы Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә.

2. Бюджет процессының төп этаплары булып түбәндәгеләр тора:

- 1) җирлек бюджеты проектын төзү;
- 2) җирлек бюджетын карау һәм раслау;
- 3) җирлек бюджетын үтәү;
- 4) җирлек бюджетының үтәлешен тикшереп тору;
- 5) бюджет исәбен гамәлгә ашыру;
- 6) бюджет хисаплылыгын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау.

5 статья. Бюджет процессында катнашучылар һәм аларның бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет процессында түбәндәгеләр катнаша:

- 1) Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Югары Кондрата авыл җирлеген» муниципаль берәмлеге башлыгы (алга таба - җирлек башлыгы);
- 2) Югары Кондрата авыл җирлеген Советы (алга таба текст буенча - җирлек Советы);
- 3) Югары Кондрата авыл җирлеген Башкарма комитеты (алга таба текст буенча - җирлек Башкарма комитеты);
- 4) Контроль-ревизия комиссиясе;
- 5) бюджет акчаларын бүлүчеләр, баш бүлүчеләр;
- 6) баш администраторлар, бюджет керемнәре администраторлары;
- 7) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының администраторлары, баш администраторлар;
- 8) бюджет акчаларын алуучылар.

2. Җирлек Советы:

- 1) җирлек бюджетын карый һәм аны үтәү турында хисап раслый;
- 2) муниципаль минималь социаль стандартларны һәм җирлек бюджеты чыгымнарының башка нормативларын раслый;
- 3) җирле салымнар һәм җыемнар кертә, алар буенча ставкалар күләмнәрен билгели һәм аларны түләү буенча законнар тарафыннан бирелгән хокуклар чикләрендә ташламалар бирә;
- 4) заемнарның максатлары, рәвешләре, суммалары турында карарлар кабул итә;
- 5) җирлек бюджетын үтәүнең аерым мөһимләрен карау барышында тикшереп тора;
- 6) җирлек бюджетының үтәлешен тикшереп торуну гамәлгә ашыручы органнарның хокукый статусын төзи һәм билгели;
- 7) депутатларның, җирле үзидарәнең сайланулы органнары әгъзаларының, җирле үзидарәнең даими нигездә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы сайланулы вазыйфаи затларының, муниципаль һәм башка хезмәткәрләренә хезмәткәр өчен түләү күләмнәрен һәм шартларын билгели;
- 8) бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яисә) бирү тәртибен эшли һәм раслый;
- 9) Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралдәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенә, җирлек Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

3. Җирлекнең Башкарма комитеты:

- 1) жирлек бюджеты проектын тәзүне, жирлек бюджетын үтәүне, шул исәптән жирлек бюджеты керемнәрен жыюны тәэмин итә;
- 2) жирлек Советы карарының жирлек бюджеты турындагы карары проектын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны раслауга тәкъдим итә;
- 3) жирлек бюджетын үтәүне оештыра;
- 4) жирлек бюджеты проектын тәзү һәм жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап ясау өчен кирәкле төп күрсәтмә бирүчеләрдән, акча алучылардан һәм материаллар ала;
- 5) жирлек башкарма комитетының финанс ресурслары белән эш итә;
- 6) Россия Федерациясенең бюджет законнары, жирлек Советы карарлары нигезендә жирлек бюджетын үтәү өчен җаваплы;
- 7) жирлек Советының жирлекне социаль-иқтисадый үстерү планнарын һәм программаларын раслау, аларның үтәлеше турындагы хисапларны раслау турындагы карарлары проектларын билгеләнгән тәртиптә жирлек Советына кертә;
- 8) жирлек бюджетына муниципаль алынмаларны җәлеп итү турында шартнамәләр, шулай ук жирлек бюджеты акчаларын кире кайтару нигезендә бирү турында шартнамәләр тәзи;
- 9) жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару тәртибен билгели;
- 10) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның, бюджет кредитлары, муниципаль гарантияләр алучыларның финанс хәлен тикшерә;
- 11) жирлекнең муниципаль бурыч китабын алып бара;
- 12) жирлек бюджеты үтәлешен алдан, ағымдагы һәм аннан соңгы тикшереп торуну гамәлгә ашыра;
- 13) жирлек бюджеты акчалары белән операцияләр башкара;
- 14) жирлек бюджетының үтәлеше турында хисап тәзи;
- 15) жирлек бюджеты акчаларынан файдалану турында билгеләнгән рәвешләр буенча хисаплар бирүнең төп күрсәтмә бирүчеләрдән, күрсәтмә бирүчеләрдән, жирлек бюджеты акчаларын алучылардан һәм күрсәтелгән акчаларны алуга, күчерүгә һәм алуга бәйлә башка белешмәләренә таләп итү хокукына ия;
- 16) кредит оешмаларынан жирлек бюджеты акчалары белән операцияләр турында белешмәләр ала;
- 17) бюджет канунчылыгының ачыкланган хокук бозуларын бетерү таләбе белән бюджет процессының баш бүлүчеләргә, боеручыларга һәм жирлек бюджеты акчаларын алучыларга тиешле дәрәжәдә үтәлмәве турында кисәтүләр чыгара һәм аларны бетерүне тикшереп тора;
- 18) билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән финанс контроле органнары күрсәтмәләре буенча, баш бүлүчеләрнең, жирлек бюджеты акчаларын алучыларның максатчан билгеләнеше буенча файдаланылмаган бюджет акчалары күләмендә шәхси счетларынан акчаларны күчерә;
- 19) бюджет законнары нигезендә жирлек бюджетын алучыларның барлык счетларынан бюджет кредитлары рәвешендә бирелгән акчаларны, алар буенча кире кайтару срогы тәмамланган акчаларны, шулай ук бюджет кредитларынан файдаланган өчен түләнергә тиешле процентларны төшереп калдыра;
- 20) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алучыларга законнарда һәм тиешле шартнамәләрдә каралган җаваплылык чараларын куллана;
- 21) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның, баш урнаштыручыларның һәм аларның җыелма реестрын алып бара;
- 22) бюджет йөкләмәләре лимитын төп бүлүчеләр, бүлүчеләр һәм турыдан-туры алучылар өчен билгели һәм раслый;
- 23) бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларының баш бүлүчеләренә җиткерү тәртибен билгели;
- 24) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Федераль салым хезмәте, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсе белән бюджет мәсьәләләре буенча үзара мөнәсәбәтләренә гамәлгә ашыра;
- 25) бюджет кредитын кире кайтару буенча юридик затның һәм муниципаль берәмлекнең йөкләмәләрен үтәүне тәэмин итү ысулы буларак бирелә торган банк гарантиясенең ышанычлылыгын (ликвидлыгын) бөяләү тәртибен билгели;

26) Россия Федерациясенең бюджет законнары, әлеге Нигезләмә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актлар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Контроль-ревизия комиссиясе түбәндәге вәкаләтләрне гамәлгә ашыра:

1) бюджет акчаларыннан файдалануның экономиясен һәм нәтиҗәләлепеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтиҗәләлепеген аудит буенча;

2) җирлек бюджеты турындагы карарлар, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка норматив хокукый актлары проектларын, шул исәптән җирлек бюджетының күрсәткечләренең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләлепеген тикшерү буенча;

3) муниципаль программаларга экспертиза ясау;

4) бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган тайпылышларны бетерү һәм Россия Федерациясе бюджет законнарын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

5) бюджет акчаларын баш урнаштыручылар, бюджет керемнәренең баш администраторлары, эчке финанс аудиты бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары тарафыннан гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

6. Бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) (алга таба - ГРБС).

6.1. Җирлек бюджетының ГРБСы җирлекнең Башкарма комитеты булып тора.

6.2. ГРБС түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларыннан файдалануның нәтиҗәләлепеген, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

- үзенә буйсынган эш бирүчеләрнең һәм бюджет акчаларын алучыларның исемлепеген төзи;

- бюджет йөкләмәләренең һәм бюджет ассигнованиеләренең расланган лимитлары чикләрендә үтәләргә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне төзи;

- бюджет язмасын төзи һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство карамагындагы күрсәтмә бирүчеләр һәм бюджет акчаларын алучылар буенча бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен башкара;

- бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- җыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- ведомство буйсынуындагы учреждениеләрнең бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

- муниципаль биремнәрне формалаштыра һәм раслай;

- субвенцияләр, бюджетара субсидияләр һәм бюджет законнарында билгеләнгән башка субсидияләр алучыларның аларны биргәндә билгеләнгән шартларның үтәлешен тикшереп торуны тәэмин итә;

- үз эшчәнлеге өлкәсендә ведомство финанс контроле оештыра һәм гамәлгә ашыра;

- ГРБСның бюджет хисабын формалаштыра;

- бюджет акчаларын алучыларның үз буйсынуындагы акчалата йөкләмәләре буенча җирлек исемнән тиешенчә җавап бирә;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

6.3. Җирлек бюджеты акчаларын баш бүлүче судта җирлек исемнән җирлеккә карата дөгъвалар буенча җавап бирүче вәкиле сыйфатында чыгыш ясай:

1) җирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмавы) нәтиҗәсендә физик затка яисә юридик затка китерелгән зыянны, шул исәптән законга яисә башка хокукый актка туры килми торган җирле үзидарә органнары актларын чыгару нәтиҗәсендә, каплау турында;

1.1) акчаларны, шул исәптән суд чыгымнарын, казна учреждениесеннән - бурычлыны, аның шәхси счетын (счетов) Федераль казначылык органында, Россия Федерациясе субъектының финанс органында, жирлекнең финанс органында, Россия Федерациясенең бюджеттан тыш дәүләт фонды идарәсе органында (Россия Федерациясе Үзәк банкы учреждениесендә яисә кредит оешмасында) ачылган акчаларны, шул исәптән суд чыгымнарын алу турында;

2) казна учреждениесе булып торучы бюджет акчаларын алучыга аның акчалата йөкләмәләрен үтәү өчен тапшырылган бюджет йөкләмәләре лимитлары житмәгәндә тәкъдим ителә;

3) федераль закон нигезендә тиешле гавами-хокукый белем бирү мәнфәгатьләре булган жирлеккә карата Россия Федерациясе бюджет законнары нигезендә федераль бюджет чараларын, Россия Федерациясе субъекты бюджетын, муниципаль берәмлек бюджетын баш урнаштыручының вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы орган тәкъдим итә торган башка дөгъвалар буенча.

7. Жирлек бюджетының бюджет чаралары (алга таба - РБС) бүлеге - бюджет акчаларын алучылар арасында бюджет ассигнованиеләрен һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлү хокукына ия жирле үзидарә органы, бюджет һәм автоном учреждениеләр.

РБС түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;

- бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын алучыларга бүлеп бирә һәм бюджетның тиешле өлешен үти;

- бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрне, субвенцияләрне һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне алучылар тарафыннан үтәүне тәэмин итә;

- бюджет акчаларының тиешле баш бүлүчесе билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларының баш бүлүчесенең үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

8. Жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторы:

1) үзенә буйсынган жирлек бюджеты керемнәренең администраторлары исемлеген төзи;

2) урта сроклы финанс планын яисә жирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәкле белешмәләрне тапшыра;

3) касса планын төзү һәм алып бару өчен белешмәләр бирә;

4) жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторын формалаштыра һәм аның бюджет хисабын тапшыра;

5) Россия Федерациясе керемнәре чыганаclarы исемлегенә һәм бюджет керемнәре чыганаclarы реестрына беркетелгән керем чыганаclarы турындагы белешмәләрне кертү өчен;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага карата гомуми таләпләр нигезендә бюджетка керемнәр керүне фаразлау методикасын раслый;

7) Россия Федерациясенең бюджет законнарында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Жирле үзидарә органнары булган һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторларының бюджет вәкаләтләре жирлек башкарма комитеты билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла;

9. Жирлек бюджеты керемнәре администраторы:

1) алар буенча бюджетка түлөүләрне, пеняларны һәм штрафларны башкаруның тулысынча һәм үз вакытында башкарылуын исәпләүне, исәпкә алуны һәм тикшереп торуну гамәлгә ашыра;

2) бюджетка түлөүләр буенча бурыч, пенялар һәм штрафлар түлөтүне гамәлгә

ашыра;

3) бюджетка артык түлөнгөн (түлөтелгөн) түлөлөрнө, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык түлөтелгән суммага исәпләнгән процентларны кире кайтару турында карар кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылык органына йөкләмә тапшыра;

4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түлөлөрнө исәпләү (төгәлләштерү) турында карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә тапшыра;

5) жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторына жирлек бюджеты керемнәренә тиешле баш администраторы вәкаләтләрән гамәлгә ашыру өчен кирәкле белешмәләрнө һәм бюджет хисаплылыгын төзи һәм тапшыра;

6) дөүлөт һәм муниципаль хезмәтләр өчен физик һәм юридик затлар тарафыннан акчалар түлөү өчен кирәкле мәгълүматны, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганаclarы булган башка түлөлөрнө «Дөүлөт һәм муниципаль түлөләр турында» 2010 елның 27 июнөндөгө 210-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә дөүлөт һәм муниципаль түлөләр турында дөүлөт мәгълүмат системасына тапшыра, моңа Россия Федерациясе законнарында каралган очраclar керми;

7) бюджетка түлөләр буенча бурыч түлөгә ышанычсыз дип тану турында карар кабул итә;

8) Россия Федерациясенә бюджет законнарында, әлегә Нигезләмәдә һәм алар нигезендә бюджет хокук мөнәсәбәтләрән жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыра.

9.1. Дөүлөт хакимияте органнары (дөүлөт органнары), жирле үзидарә органнары, жирле администрация органнары, бюджеттан тыш дөүлөт фондларының идарә органнары, Россия Федерациясе Үзәк банкы, бюджет вәкаләтләрән башка оешмалар артыннан беркетү, жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторы тарафыннан Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә дөүлөт функцияләрән үтәү буенча алар башкарган вәкаләтләрнө исәпкә алып башкарыла.

9.2. Жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторлары исемлегә, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә, жирлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторлары исемлегендә жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторларының бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыручы органнар (оешмалар) исемнәре һәм жирлек керемнәренә аларга беркетелә торган төрләре (ярдәмче төрләре) булырга тиеш.

9.3. Жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторлары исемлегенә түбәндәгеләр кертеләргә тиеш:

дөүлөт хакимиятенә (дөүлөт органнарының) федераль органнары (бүлекчәләре) һәм (яисә) дөүлөт хакимиятенә федераль органнары (дөүлөт органнары) карамагындагы, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртип нигезендә жирле бюджет керемнәренә баш администраторлары вәкаләтләрән бирү турында федераль дөүлөт хакимияте органнары (дөүлөт органнары) кабул иткән хокукий актлар нигезендә жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторларының бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыручы дөүлөт хакимияте (дөүлөт органнары) һәм (яисә) казна учреждениеләре;

- Россия Федерациясе Үзәк банкы;

- Россия Федерациясе субъектларының дөүлөт хакимияте органнары (дөүлөт органнары) һәм (яисә) алар карамагындагы, Россия Федерациясе субъектының югары башкарма органы билгеләгән тәртип нигезендә жирле бюджет керемнәренә баш администраторларының бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыручы казна учреждениеләре;

- жирле үзидарә органнары һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләре.

Жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторлары исемлегендә түбәндәгеләр күрсәтелә:

бюджет керемнәренә баш администраторы кодын күрсәтеп, жирлек бюджеты

керемнәренәң баш администраторы исеме;

бюджет керемнәренәң төре коды;

бюджет керемнәре кодының исеме

10. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторы:

1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының үзенә караган администраторлары исемлекләрен тәзи;

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәр һәм түләүләр планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра (Евразия икътисадый берлеге хокукына һәм Россия Федерациясе законнарына мәжбүри түләүләргә, Евразия икътисадый берлеге хокукында һәм таможня жайга салуы турында Россия Федерациясе законнарында каралган акчалата залогка бәйлә операцияләргә, бердәм салым түләвенә бәйлә операцияләргә, аванс түләүләренә бәйлә операцияләргә керми);

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларын каплау өчен билгеләнгән ассигнованиеләрнең адреслылыгын һәм аның карамагына бүлеп бирелгән акчалардан файдалануның максатчан характерын тәэмин итә;

4) бюджет ассигнованиеләрен бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының ведомство администраторлары буенча бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен башкара;

5) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторының бюджет хисабын формалаштыра.

10.1. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторы дәүләт хакимияте органнарына (дәүләт органнары), жирле үзидарә органнарына, жирле администрация органнарына, башка оешмаларга бюджет дефицитын финанслау чыганакаларының баш администраторына дәүләт хакимияте органнарына (дәүләт органнары), жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарына, жирле администрация органнарына, башка оешмаларга беркетү, Россия Федерациясе хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары белән операцияләрне гамәлгә ашыру буенча алар башкарган вәкаләтләрне исәпкә алып башкарыла.

10.2. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторлары исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә жирле администрация тарафыннан раслана.

10.3. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторлары исемлегендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының төп администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы органнар (оешмалар) исеме һәм аларга беркетелә торган бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары булырга тиеш.

11. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары администраторы:

1) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәр һәм түләүләр планлаштыруны (фаразлауны), Евразия икътисадый берлеге хокукына һәм Россия Федерациясе законнарына мәжбүри түләүләргә карата каралган аванс түләвенә бәйлә операцияләрне, Евразия икътисадый берлегенәң хокукында һәм таможня жайга салуы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган мәжбүри түләүләргә бәйлә операцияләрне, акчаларга бәйлә операцияләрне исәпкә алып) гамәлгә ашыра;

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары бюджетына керүнең тулылыгын һәм үз вакытында башкарылуын тикшереп тора;

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджеттан керемнәр һәм түләүләр тәэмин итә;

4) бюджет хисабын тәзи һәм тапшыра;

5) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының тиешле баш администраторы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә үз карамагында булган жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторының аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

6) Россия Федерациясенәң бюджет законнарында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

11.1. Жирлек бюджеты керемнөре администраторлары, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендө бюджетлар керемнөре администраторлары (бюджетлар кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторлары) үзе ачкан шөкси счетларында исөпкө алынган керемнөр буенча үзлөренең бюджет вөкалөтлөрен гамөлгө ашыралар, артык түлөнгөн яисө артык түлөтелмөгөн суммаларны кире кайтару (исөплөү, төгөллөштөрү) буенча операциялөр үткөрүгө карарлар кабул итөлөр һәм күрсөтмөлөр өзөрлилөр, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган процентларны һәм артык түлөтелмөгөн суммаларны үз вакытында гамөлгө ашырган өчен процентлар суммалары һәм күрсөтелгөн күрсөтмөлөрне Федераль казнага үтөү өчен жиберөлөр.

12. Бюджет чараларын алучы:

- 1) бюджет катнашмасын төзи һәм үти;
- 2) бюджет йөкләмөлөренең һәм (яисө) бюджет ассигнованиелөренең китерелгөн лимитлары чиклөрендө бюджет йөкләмөлөрен кабул итө һәм (яисө) үти;
- 3) үзенө каралган бюджет ассигнованиелөренең нөтижөлөлеген, максатчан файдалануын тээмин итө;
- 4) бюджет язмасын үзгөртү буенча тәкьдимнөрне баш бүлүчөгө (бүлүчөгө) кертө;
- 5) бюджет исөбен алып бара (бухгалтерлык исөбен алып баруны тээмин итө);
- 6) бюджет хисабын төзи (бюджет хисаплылыгын булдыруны тээмин итө) һәм бюджет акчаларын алучының тиешле баш бүлүчөгө (бүлүчөгө) бюджет акчалары хисабын тапшыра;
- 7) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, өлеге Нигезлөмөдө һәм алар нигезендө бюджет хокук мөнөсөбөтлөрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда кабул ителгөн башка вөкалөтлөрне башкара.

13. Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченөң (бүлүченөң), жирлек бюджеты керемнөренең баш администраторының (администраторның) бюджет вөкалөтлөрө эчке финанс контролен гамөлгө ашыру һәм эчке финанс аудитын финанслау чыганаclarының бюджет вөкалөтлөрө Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендө билгелөнө.

5.1 статья. Казначылык түлөүлөрө системасы, казначылык ярдөме, казначылык хөзмөтө күрсөтү

1. Казначылык түлөүлөрө системасы казначылык түлөүлөрен оештыру һәм эшлөү кагыйдөлөрө буенча үзара эш итүчө казначылык түлөүлөрө системасында катнашучылар һәм операторлар жыелмасы булып тора.

2. Казначылык түлөүлөрө системасында турыдан-туры катнашучылар булып түбөндөгөлөр тора:

- 1) жирлекнөң финанс органнары;
- 2) бюджет керемнөре администраторлары;
- 3) федераль бюджет акчаларын алучылар;
- 4) федераль казначылыкта шөкси счетлары ачылган бюджеттан акчалар алучылар һәм казначылык озатуында катнашучылар;

3. Казначылык түлөүлөрө системасының турыдан-туры катнашучылары булып түбөндөгөлөр тора:

- 1) жирле бюджет акчаларын алучылар;
- 2) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторлары;
- 3) муниципаль бюджет һәм автоном учреждениелөр;
- 4) жирлекнөң финанс органында ачылган бюджет акчаларын алучылар һәм казначылык ярдөмендө катнашучылар.

Өлеге статьяның 2 пунктында күрсөтелгөн казначылык түлөүлөрө системасында катнашучылар, Федераль казначылыкка Россия Федерациясе Бюджет кодексының 220.2 статьясы нигезендө жирлек финанс органының аерым функциялөрө бирелгөн очракта, казначылык түлөүлөрө системасында турыдан-туры катнашучылар булып тора.

4. Жирлек бюджеты керемнөре администраторларының операциялөрен исөпкө алу аның тарафыннан Федераль казначылыкта ачыла торган шөкси счетларында башкарыла.

Жирлек бюджетын үтәү операцияләрэн исәпкә алу жирлекнең финанс органнарында ачыла торган шәхси счетларда, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән очрақлардан тыш, Федераль казначылыкта жирлекнең финанс органына ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 220.1 статьясында күрсәтелгән шәхси счетлар Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.14 статьясында билгеләнгән казначылык счетларының тиешле төрләрәнә ачыла.

Бердәм казначылык счетының акчалата акчалары, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.8 статьясында билгеләнгән казначылык түләүләре системасында катнашучыларның Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.14 статьясында күрсәтелгән казначылык счетларында калган акчалары исәбеннән, милли муллык фонды акчалары белән операцияләрне башкару һәм чагылдыру өчен казначылык счетларыннан тыш, төзелә.

Бердәм казначылык счеты акчасына түләттерү рөхсәт ителми.

Бердәм казначылык счетында калган акчалар белән идарә итү буенча операцияләрне Федераль казначылык гамәлгә ашыра.

5. Жирле бюджет үтәлешенә Казначылык хезмәте күрсәтү тиешенчә жирлек финанс органына жирлек бюджетының бердәм счетын ачып гамәлгә ашырыла.

Федераль бюджет чараларын алучылар, шулай ук жирлекнең финанс органнары, Россия Федерациясе субъекты (жирле бюджет) бюджеты акчаларын алучылар, жирле бюджет бюджеты кытлыгын финанслау чыганақларының администраторлары, казначылык түләүләре системасында турыдан-туры катнашучылар булып торучы, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә жирлек бюджетының бердәм счетында акчалар белән эш итә.

6. Жирлек бюджетына керемнәр исәпләү һәм бүлү буенча операцияләрне гамәлгә ашыру һәм кире кайтару өчен казначылык счетларына күчерелергә тиеш.

Федераль казначылык Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында кертемнәрне исәпкә ала һәм аларны бүлүнә гамәлгә ашыра, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 40 статьясы положениеләре нигезендә тиешле бюджетларның бердәм счетларына кертемнәрнең бүленгән суммаларын санап чыга.

7. Жирлек бюджеты акчаларын алучыларның вакытлыча күрсәтмәсенә Россия Федерациясе законнары нигезендә керә торган чаралар белән операцияләрне исәпкә алу һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләнгән очрақларда һәм тәртиптә кире кайтарылырга яисә күчерелергә тиешле акчалар белән тиешенчә федераль казначылыкта, Россия Федерациясе субъектының (муниципаль берәмлек) финанс органында ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

Бюджет акчаларын алучыларның вакытлыча карамагына керә торган акчалар белән операцияләргә казначылык хезмәте күрсәтү вакытлыча эш итүгә керә торган акчалар белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен Федераль казначылыкта казначылык счетлары ачылу белән гамәлгә ашырыла.

Федераль бюджет акчаларын алучылар, Россия Федерациясе субъекты (жирле бюджет) бюджеты акчаларын алучылар, федераль Казначылыкта ачылган вакытлыча боерыкка керә торган акчаларны исәпкә алу буенча шәхси счетлар, Россия Федерациясе законнары нигезендә вакытлыча күрсәтмәгә керә торган акчалар белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен тиешле казначылык счетларында акчалар белән эш итәләр.

8. Муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очрақлардан тыш, ул Федераль казначылыкта, Россия Федерациясе субъектының (муниципаль берәмлекнең) финанс органында ачылган шәхси счетларда башкарыла.

Бюджет һәм автоном учреждениеләр чаралары белән операцияләргә казначылык хезмәте күрсәтү бюджет һәм автоном учреждениеләрнең акча чаралары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казначылык счетларының Федераль

казначылыгында ачылу белән гамәлгә ашырыла.

Бюджет һәм автоном учреждениеләр Россия Федерациясе законнары нигезендә бюджет һәм автоном учреждениеләрнең акча чаралары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен тиешле казначылык счетларына акча средстволары белән эш итә.

9. Жирле бюджеттан бирелгән акчалар жирлек бюджетыннан акча алучылар акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очрактардан тыш, ул Федераль казначылыкта, Россия Федерациясе субъектының (муниципаль берәмлекнең) финанс органында ачылган шәхси счетларда башкарыла.

Жирлек бюджетыннан акчалар алучылар акчалары белән операцияләргә казначылык хезмәтә күрсәтү казначылык счетларының Федераль казначылыгында бюджеттан акча алучыларның акчаларын алу операцияләрен гамәлгә ашыру һәм чагылдыру максатында гамәлгә ашырыла.

Акча алучылар акчалары белән операцияләр жирлек бюджетыннан казначылык счетларында жирлекнең финанс органына ачылган бюджет акчалары белән операцияләрне башкару һәм чагылдыру өчен башкарыла.

Акча алучылар жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе законнары нигезендә бюджеттан акча алучыларның акчалата чаралары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен тиешле казначылык счетларына акча средстволары белән эш итә.

10. Казначылык озатуында катнашучы - акча биргәндә билгеләнгән шартларга һәм (яисә) максатларга туры килүен раслаганнан соң файдаланучы Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.25 һәм 242.26 статьялары нигезендә билгеләнгән чаралар алучы товарлар, эшләр, хезмәтләр житештерүче юридик зат, индивидуаль эшкуар, физик зат;

11. Дәүләт контрактлары, шартнамәләр (киләшүләр), контрактлар (шартнамәләр) нигезендә алына торган акчалар федераль бюджет турында федераль законда билгеләнгән чаралар Казначылык ярдәме күрсәтелергә тиеш.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.23 статьясындагы 5 пункты нигезендә Казначылык ярдәменә түбәндәгеләр ия:

- жирлек Советының муниципаль хокукый акты белән жирлек бюджеты турында муниципаль контрактлар, килешүләр (киләшүләр), контрактлар (киләшүләр) нигезендә алына торган акчалар, аларның үтәлешен финанс белән тәмин итү чыганагы жирле бюджеттан бирелә торган акчалар;

- федераль законнарда, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларында (Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.27 статьясындагы 1 пунктчасының дүртенче абзацында күрсәтелгән акчаларны да кертеп) билгеләнгән очрактарда, казначылык озатуында катнашучылар ала (алган) акчалар;

- жирлек башкарма комитеты билгеләгән жирле бюджеттан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.26 маддәсенә 1 пунктында билгеләнгән очрактарга өстәмә рәвештә казначылык ярдәме күрсәтелергә тиешле акчалар.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.26 статьясындагы 1 пункты нигезендә билгеләнгән акчаларны Казначылык белән тәмин итү Россия Федерациясе Бюджет кодексының 220.2 статьясы нигезендә жирлек финанс органының аерым функцияләрен башкарганда жирлекнең финанс органы яисә Федераль казначылык тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә бирелә торган акчалар казна күзәтүе астында булмый:

1) нигезендә:

- гомуми файдаланудагы тимер юл транспортында йөкләр һәм пассажирлар ташуны оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча хезмәт күрсәтүләр, шәһәр һәм шәһәр яны транспортында йөрү билетлары, шәһәр һәм шәһәр яны транспортында йөрү өчен билетлар, аренда максатларында, казначылыкта инженерлык чөлтәрләрен, коммуникацияләрен, корылмаларны, корылмаларны күчөрү (тоташтыру) эшләрен алып бару, илтеп житкерү, илтеп житкерү, илтеп житкерү, илтеп житкерү, шулай ук федераль законнар нигезендә башкарма хакимиятнең ведомство буйсынуындагы ведомство буйсынуындагы органнары тарафыннан түләүләрне башкару максатларында дәүләт проект документацияләрен һәм инженерлык чөлтәрләрен, коммуникацияләрен үткөрүгә

дәүләт проект документациясен һәм инженерлык документациясен үткөрү нәтижәләренә экспертиза ясау максатыннан, шәһәр һәм шәһәр яны транспортында йөрү өчен билетлар, вакытлы басмаларга имзалар, аренда максатларында;

- муниципаль казна учреждениеләре башкарган муниципаль контрактлар (контрактлар);

- үтәүләре Россия Федерациясә законнары нигезендә банк тарафыннан алып барылырга тиешле муниципаль контрактлар;

- субсидияләр (бюджет инвестицияләре) бирү турындагы шартнамәләрне (киләшүләрне) үтәү кысаларында төзелгән контрактлар (шартнамәләр), Россия Федерациясә Хөкүмәте карары буенча;

- гуманитар ярдәм күрсәтү, янгыннарның, аварияләрнең, стихиялә һәм башка бәла-казаларның нәтижәләрен бетерү максатларында төзелә торган муниципаль контрактлар, контрактлар (киләшүләр) Россия Федерациясә Президенты яисә Россия Федерациясә Хөкүмәте карарлары буенча шактый матди югалтуларга һәм халыкның тормыш эшчәнлегә шартларын бозуга китергән муниципаль контрактлар, контрактлар (киләшүләр);

2) алынмаган керемнәрне каплау яисә товарларны житештерүгә (реализацияләүгә), эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә бәйле рәвештә фактта тотылган чыгымнарны каплау тәртибендә;

3) фән һәм техника, мәгариф, мәдәният, сәнгать һәм массакүләм мәгълүмат чаралары өлкәсендә дәүләт алдындагы казанышлары өчен (грантлардан тыш, аларны бирү шартлары куелган грантлардан тыш, аларны биргән вакытта билгеләнгән шартларга һәм (яисә) максатларга туры килүен раслаганнан соң аларны куллану таләбе куелган грантлардан тыш, Россия Федерациясә Президенты һәм Россия Федерациясә Хөкүмәте грантлары, премияләр, стипендияләр һәм башка бүләкләүләр);

4) социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмаларга, шулай ук жирлек Советы карары белән күрсәтелгән башка юридик затларга;

5) Россия Федерациясә Президенты карары буенча мәдәни, мәгариф һәм башка ижтимагый файдалы эшчәнлекне тәэмин итүгә мөлкәти кертем рәвешендә коммерциягә карамаган оешмаларга.

12. Казначылык озатуында катнашучыларның акчалары белән операцияләргә казначылык хезмәте күрсәтү Федераль казначылык тарафыннан расланган тәртип нигезендә казначылык сәхтын ачып, казначылык ярдәмендә катнашучыларның акчалата чаралары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казначылык сәхтларын ачып гамәлгә ашырыла.

13. Әлегә Кодексның 242.25 һәм 242.26 статьяларында күрсәтелгән акчалар финанс тәэминаты чыганагы булган казначылык озатуында катнашучыларның акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очракларда, ул Федераль казначылыкта, Россия Федерациясә субъектының (муниципаль берәмлекнең) финанс органында ачылган шәхси сәхтларда башкарыла.

14. Россия Федерациясә Хөкүмәте карары нигезендә Россия Федерациясә субъекты башкарма хакимиятенә иң югары органы, жирлек башкарма комитеты мәрәжәгәте нигезендә жирлек башкарма комитеты органнарының, аларның территориаль органнарының, казна учреждениеләре карамагындагы, физик затларга хезмәт өчен түләү һәм башка түләүләр буенча түләүләр, шулай ук аларга бәйле рәвештә Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетларына мәжбүри түләүләр һәм аларны күчерү буенча түләүләр, бюджет хисабын төзү һәм тапшыру, бюджет һәм автоном учреждениеләрнең консолидацияләнгән хисабын, әлегә бюджет хисабы нигезендә төзелә торган башка мәжбүри хисаплылыкны төзү һәм тапшыру, мондый хисаплылыкны тиешле дәүләт (муниципаль) органнарына тапшыруны тәэмин итү буенча вәкаләтләре, Россия Федерациясә Хөкүмәте, Федераль казначылыкка билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә тапшырылырга мөмкин.

15. Жирлекнең финанс органнары Россия Федерациясә Хөкүмәте билгеләгән очракларда һәм тәртиптә Россия Федерациясә Бюджет кодексының 242.26 статьясында күрсәтелгән акчаларны казначылык ягыннан киңәйтелгән алып баруны гамәлгә ашырырга

хокуклы.

6 статья. Жирлек бюджеты керемнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясенең бюджет законнары, салымнар һәм җыемнар турындагы законнар һәм башка мәҗбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә төзелә.

2. Жирлек Советы карарларының жирлек бюджеты керемнәренең гомуми күләмен үзгәртүгә китерә торган һәм жирлек бюджеты турындагы карар проекты кертелгәннән соң кабул ителгән нигезләмәләре ағымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджетына үзгәрешләр керткәндә чираттагы финанс елында ағымдагы финанс елына һәм план чорына ағымдагы финанс елы күрсәткечләре өлешендә исәпкә алына.

3. Бюджетның салым булмаган керемнәре чыганаclarы булып торучы түләүләр түләнә торган норматив хокукый актлар, муниципаль хокукый актлар, шартнамәләр аларны исәпләү тәртибе, күләмнәре, сроклары һәм (яисә) аларны түләү шартлары турында нигезләмәләренә күздә тотарга тиеш.

7 статья. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән дәүләт хакимияте органнарының, Татарстан Республикасының һәм жирле үзидарә органнарының вәкаләтләрен чикләүгә бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларны үтәү Россия Федерациясе законнары, шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек бюджеты акчалары исәбеннән башкарылырга тиеш.

2. Бюджет ассигнованиеләренә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль хезмәтләр күрсәтү, шул исәптән муниципаль ихтыяҗлар өчен товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар өчен түләүгә ассигнованиеләр;

2) халыкны социаль тәэмин итү;

3) муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү;

4) бюджетара трансфертлар бирү;

5) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү;

6) жирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмаулары) нәтижәсендә граждандан яисә юридик затка китерелгән зыянны түләтү турында жирлеккә карата дөгьвалар буенча суд актларын үтәү.

3. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләренә түбәндәгеләргә бюджет ассигнованиеләре керә:

1) казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэмин итү, шул исәптән физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару);

2) бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү, алар тарафыннан муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэмин итүгә субсидияләренә дә кертеп;

3) муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциягә карамаган оешмаларга субсидияләр бирү, шул исәптән күрсәтелгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яисә) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) шартнамәләр (килешүләр) нигезендә;

4) муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алу (казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэмин итү өчен бюджет ассигнованиеләреннән һәм казна учреждениеләре муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләреннән тыш), шул исәптән түбәндәге максатларда:

- физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү;

- дәүләт оборона заказы кысаларында кораллану, хәрби һәм махсус техника, җитештерү-техник билгеләнештәге продукция һәм мөлкәтне эшләү, сатып алу һәм ремонтлау;

- муниципаль матди резервка товарлар сатып алу;

5) муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру.

б) социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүләргә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс белән тәэмин итү максатларында товарлар, эшләр, хезмәтләр житештерүчеләргә, физик затларга, шулай ук физик затларга субсидияләр бирү.

4. Казна учреждениеләре функцияләрен тәэмин итүне үз эченә ала:

- жирле үзидарә органнары хезмәткәрләренең, муниципаль вазыйфаларны, муниципаль хезмәткәрләрне, хезмәткәрләрне, хезмәткәрләрнең башка категорияләрен биләүче затларның хезмәт хақы, хезмәт шартнамәләре (хезмәт контрактлары, контрактлары) һәм Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль хокукый актлар нигезендә командировка һәм башка түләүләр;

- муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү өчен түләү;

- Россия Федерациясе бюджет системасына салымнар, жыемнар һәм башка мөҗбүри түләүләр түләү;

- үз эшчәнлеген башкарганда казна учреждениесе китергән зыянны каплау.

5. Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль биремне исәпкә алып, шулай ук аны хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында үтәү белән гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль биремдә түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) муниципаль хезмәт күрсәтүләрнең (башкарылган эшләрнең) сыйфатын һәм (яисә) күләмен (эчтәлеген) характерлаучы күрсәткечләр;

2) муниципаль биремнең үтәлешен тикшереп торы тәртибе, шул исәптән аны вакытыннан алда туктату шартлары һәм тәртибе;

3) муниципаль биремне башкару турындагы хисапчылыкка таләпләр.

Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль биремдә шулай ук түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) тиешле хезмәтләрдән файдаланучы физик һәм (яисә) юридик затлар категорияләрен билгеләү;

2) тиешле хезмәтләр күрсәтү тәртибе;

3) Россия Федерациясе законнарында аларны түләүле нигездә күрсәтү каралган очракларда физик яисә юридик затларның тиешле хезмәт күрсәтүләре өчен түләүгә иң чик бәяләр (тарифлар), йә күрсәтелгән бәяләрне (тарифларны) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда билгеләү тәртибе.

Муниципаль бирем күрсәткечләре муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга), казна учреждениесенең бюджет сметасын төзүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, шулай ук бюджет яисә автоном учреждениегә муниципаль биремне үтәүгә субсидияләр күләмен билгеләү өчен жирлек бюджеты проектын төзегәндә кулланыла.

Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль бирем муниципаль учреждениеләр тарафыннан эшчәнлекнең төп төрләре буларак муниципаль учреждениеләр тарафыннан жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләр исемлегенә нигезендә төзелә.

Муниципаль биремнәрне үтәүне финанс белән тәэмин итү жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә жирлек бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

Муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэмин итү күләме, эшчәнлекнең билгеләнгән өлкәләрендә дөүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль хакимият органнары билгеләгән гомуми таләпләрне үтәп, жирлек башкарма комитеты тарафыннан каралган тәртиптә раслана торган муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнар нигезендә исәпләнә.

Россия Федерациясе законнары нигезендә муниципаль учреждениеләрне гамәлгә куючының функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы карары буенча, муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэмин итү күләмен билгеләгәндә эшләр башкаруга чыгымнар нормативлары файдаланыла.

7. Муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләрен исәпкә алып, дөүләт

һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контрактлар, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 72 статьясындагы 3 пункттың билгеләнгән очрактардан тыш, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә төзелә һәм түләнә.

8. Жирлек Советының жирлек бюджеты турындагы карарында жирлек бюджетыннан акчалар бирү шартлары билгеләнергә мөмкин, алар нигезендә мондый акчалар жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә бирелә.

9. Юридик затларга (дәүләт (муниципаль) учреждениеләргә), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр, алынмаган керемнәрне каплау һәм (яисә) финанс белән тәэмин итү (тотылган товарларны житештерүгә (саткан товарлардан тыш), эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә бәйлә чыгымнарны каплау максатларында түләүсез һәм кире кайтарылмый торган нигездә бирелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләр, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78 статьясындагы 7 пункттың күрсәтелгән субсидияләр), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товар житештерүчеләргә, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне житештерүчеләргә - субсидияләр жирлек бюджеты турында жирлек Советы карарында һәм аның нигезендә жирлек башкарма комитетының муниципаль хокукый актларында яисә жирле үзидарә органнарының вәкаләтле актларында каралган очрактарда һәм тәртиптә жирлек бюджетыннан бирелә.

Жирлек бюджетында «Социаль өлкәдә дәүләт (муниципаль) хезмәт күрсәтүгә дәүләт (муниципаль) социаль заказ турында» Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән башка норматив хокукый актлар нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс белән тәэмин итү максатларында товарлар, эшләр, хезмәтләр житештерүчеләргә, физик затларга субсидияләр каралырга мөмкин:

1) Россия Федерациясе Бюджет кодексының 69.2 статьясында каралган муниципаль биремне бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан үтәүне финанс белән тәэмин итүгә;

2) конкурс нәтижеләре буенча төзелгән социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтү турындагы килешү өчен;

3) социаль өлкәдә муниципаль хезмәт алуга социаль сертификат нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бәйлә чыгымнарны финанс белән тәэмин итү (каплау) турындагы килешү өчен.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.1 статьясындагы 2 пункттың күрсәтелгән коммерциягә карамаган оешмаларга социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс белән тәэмин итү максатларында субсидияләр Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.4 статьясы нигезендә жирлек бюджетыннан бирелә.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.4 статьясындагы 1 пункттың 2 һәм 3 бүлекләрендә каралган субсидияләр бирү жирлек бюджетыннан жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә «Социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүләргә муниципаль социаль заказ турында» Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән Россия Федерациясенә башка норматив хокукый акты нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр башкаручыларны сайлап алу нәтижеләре буенча төзелгән килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

10. Жирлек бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә алар тарафыннан муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэмин итүгә субсидияләр каралган, шул исәптән социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәү кысаларында, алар физик һәм (яисә) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнарны һәм муниципаль мөлкәтне тотуга норматив чыгымнарны исәпкә алып исәпләнгән.

Жирлек бюджетыннан бюджет һәм автоном учреждениеләргә башка максатларга субсидияләр бирелергә мөмкин.

Әлеге пунктның беренче абзацы нигезендә жәрлек бюджетыннан субсидияләр бирү тәртибе жәрлек Башкарма комитеты қарары белән билгеләнә.

Әлеге пунктның икенче абзацы нигезендә (Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.4 статьясы нигезендә бирелә торған субсидияләрден тыш) субсидияләр бирү күләмен һәм шартларын билгеләү тәртибе жәрлек бюджетыннан жәрлек Башкарма комитеты қарары белән билгеләнә.

11. Халықны социаль тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләренә гражданнарға социаль түләүләр бирүгә йә халыққа социаль ярдәм чараларын гамәлгә ашыру максатларында товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алуға бюджет ассигнованиеләре керә.

Халықны социаль тәмин итү гавами норматив йөкләмәләр қабул итү юлы белән гамәлгә ашырылырға мөмкин.

Күрсәтелгән гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре пенсияләр, пособиеләр, компенсацияләр һәм башка социаль түләүләр рәвешендә йөкләмәләрнең һәр төре буенча аерым-аерым қарала.

12. Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруға бюджет ассигнованиеләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына инвестиция проекты рәвешендә бюджет инвестицияләрен әзерләү һәм гамәлгә ашыру турындағы қарарлар жәрлек Башкарма комитеты тарафыннан қабул ителә.

Жәрлекнең капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруға бюджет ассигнованиеләре жәрлекнең капитал кертемнәре программасына кертелгән бер миллиард сумнан артық смета бәйсе инвестиция проектларына ярашлы рәвештә һәр инвестиция проекты буенча аерым-аерым жәрлек бюджетында чағылыш таба.

Жәрлекнең муниципаль милкендәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруға бюджет ассигнованиеләре жәрлекнең капитал кертемнәре программасына кертелгән 100 миллион сумнан артық смета бәйсе инвестиция проектларына ярашлы рәвештә һәр инвестиция проекты буенча аерым-аерым жәрлек бюджеты турындағы қарарда чағылыш таба. Жәрлекнең муниципаль милкендәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруға бюджет ассигнованиеләре жәрлекнең капитал кертемнәре программасына кертелгән 100 миллион сумнан да ким булмаған смета бәйсе инвестиция проектлары нигезендә жәрлекнең жыелма бюджет язмасы составында жәрлек бюджеты турындағы қарарда суммар чағылыш таба.

Инвестиция проектлары нигезендә муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруға бюджет ассигнованиеләре бюджетара субсидияләр исәбеннән финанслашу гамәлгә ашырыла торған инвестиция проектлары нигезендә жәрлек Советы қарары нигезендә чығымнарның ведомство структурасы составындағы һәр инвестиция проекты буенча аерым-аерым расланырға тиеш.

Төп ақчаларға капитал кертемнәр рәвешендә муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләре концессия килешүләре нигезендә гамәлгә ашырылырға мөмкин.

13. Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаған юридик затларға бюджет инвестицияләрен бирү күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милекнең Россия Федерациясе законнары нигезендә мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларында муниципаль берәмлек қатнашында рәсмиләштерелә торған хоқуқлары барлықка килүгә китерә.

Муниципаль берәмлек қарамағындағы устав (жыелма) капиталында муниципаль берәмлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торған тәртиптә һәм бәйләр буенча гамәлгә ашырыла.

14. Дәүләт яисә муниципаль учреждениеләр һәм дәүләт яисә муниципаль унитар предприятиеләр булып тормаған юридик затларға бюджет инвестицияләрен бирү күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә

муниципаль милек хокукы барлыкка килүгә китерә, ул Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларында муниципаль берәмлек катнашында рәсмиләштерелә. Муниципаль берәмлек карамагындагы устав (жыелма) капиталында муниципаль берәмлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган тәртиптә һәм бәяләр буенча гамәлгә ашырыла.

Дәүләт яисә муниципаль учреждениеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү турында карар кабул итү тәртибе җирлек бюджетыннан җирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Дәүләт яисә муниципаль учреждениеләр һәм дәүләт яисә муниципаль унитар предприятиеләр булып тормаган юридик затларга капитал төзелеш объектларына һәм (яисә) күчемсез мөлкәт объектларын сатып алуга бюджет инвестицияләре бирү турындагы карарлар тиешенчә җирлек Башкарма комитетының норматив хокукый актлары рәвешендә кабул ителә.

Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән юридик затларга (әлеге статьяның 1 пунктының икенче абзацында күрсәтелгән бюджет инвестицияләреннән тыш) бирү планлаштырыла торган бюджет инвестицияләре, юридик затны, бирелә торган бюджет инвестицияләренә күләмен һәм максатларын күрсәтеп, әлеге карарга аерым кушымта буларак бюджет турындагы карар белән раслана.

Җирлек Башкарма комитеты белән юридик зат арасында әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән шартнамә җирлекнең инвестицияләр субъекты милкендә катнашуы турында килешү бюджет турындагы карар үз көченә керткән көннән соң өч ай эчендә рәсмиләштерелә.

Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән юридик затларга бюджет инвестицияләре бирүгә бәйле рәвештә җирле бюджет акчалары исәбеннән төзелгән шартнамәләргә карата таләпләр җирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән шартнамәләрнең булмавы бюджет инвестицияләрен тапшырмау өчен нигез булып тора.

15. Хужалык алып бару хокукына нигезләнгән муниципаль унитар предприятиегә бюджет инвестицияләре бирү муниципаль унитар предприятиеләр турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә муниципаль унитар предприятиенә устав фондын тиешле дәрәжәдә арттыруга китерә.

Оператив идарә итү хокукына нигезләнгән муниципаль унитар предприятиегә, автоном һәм бюджет учреждениесенә бюджет инвестицияләре бирү оператив идарә итү хокукындагы төп средстволарның, муниципаль унитар предприятиенә, автоном һәм бюджет учреждениесенә хакын тиешле дәрәжәдә арттыруга китерә.

Күрсәтелгән бюджет инвестицияләрен бирү җирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

16. Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына җирлек бюджетыннан бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру рөхсәт ителми.

8 статья. Җирлек бюджетыннан бирелә торган бюджетара трансфертларның рәвешләре Җирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар түбәндәге формада бирелә:
муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;
Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән очракларда Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр;
башка бюджетара трансфертлар.

9 статья. Җирлек бюджетыннан муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр
1. Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителә торган җирлек Советы карарларында каралган очракларда һәм тәртиптә башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына җирле эһәмияттәге мәсьәләләргә хәл итү буенча җирле үзидарә органнары вәкаләтләрен үтәгәндә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу максатларында, шул исәптән, шәһәр округы булган инфраструктураны бергәләп үстерү өчен муниципальара хезмәттәшлек турында төзелгән килешүләргә гамәлгә ашыруны тәэмин итү максатларында, төзү тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте

билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә жәрлек уставы һәм (яисә) жәрлек Советының норматив хокукий актлары белән билгеләнә торган инфраструктураны уртақ үстерү өчен муниципалитетара хезмәттәшлек турында төзелгән килешүләргә гамәлгә ашыруны тәмин итү максатларында жәрлек бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Әлеге статьяда күрсәтелгән субсидияләргә бирү максатлары һәм шартлары жәрлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган жәрле администрацияләр арасындагы килешүләр белән билгеләнә.

10 статья. Жәрлек бюджетыннан субсидияләр

1. Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә жәрлек бюджетыннан субсидияләр Татарстан Республикасы бюджетына бирелә.

2. Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән бюджетара субсидияләр Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә жәрлек бюджетында карала.

11 статья. Чистай муниципаль районы бюджетына жәрлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм тиешле Татарстан Республикасы законнары, Чистай муниципаль районы бюджеты таләпләргә нигезендә кабул ителә торган жәрлек Советы карарларында каралган очракта һәм тәртиптә жәрлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә жәрле әһәмияттәгә мәсьәләләргә хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

12 статья. Резерв фонды

1. Жәрлек бюджетының чыгым өлешендә жәрлек Башкарма комитеты резерв фондын төзү күздә тотыла.

2. Жәрлек бюджетының чыгым өлешендә жәрлек Советының һәм жәрлек Советы депутатларының резерв фондларын булдыру тыела.

3. Жәрлек Башкарма комитетының резерв фонды күләме жәрлек Советы карары белән жәрлек бюджеты турында билгеләнә.

4. Жәрлек Башкарма комитетының резерв фонды акчалары көтелмәгән чыгымнарны финанс белән тәмин итүгә, шул исәптән авария-торгызу эшләрен уздыруга һәм табигый бәла-казаларның һәм башка гадәттән тыш хәлләргә нәтижәләрен бетерүгә бәйле башка чараларга, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 81 статьясындагы 6 пунктында күрсәтелгән тәртиптә каралган башка чараларга жиберелә.

5. Жәрлек Башкарма комитетының резерв фондының жәрлек бюджеты составында каралган бюджет ассигнованиеләргә жәрлек Башкарма комитеты күрсәтмәсе буенча кулланыла.

6. Жәрлек Башкарма комитетының резерв фондының бюджет ассигнованиеләренән файдалану турындагы хисап бюджет үтәләше турындагы еллык хисапка кушымта итеп бирелә.

13 статья. Жәрлек бюджетында каралмаган чыгымнарны гамәлгә ашыру

1. Әгәр гамәлдәгә чыгым йөкләмәләргә төрләргә буенча чыгым йөкләмәләрен арттыруны яисә аны кабул итүгә кадәр бер генә гавами-хокукий берәмлек тарафыннан да үтәлмәгән чыгым йөкләмәләргә яңа төрләргә кергән күздә тоткан муниципаль хокукий акт кабул ителсә, күрсәтелгән муниципаль хокукий акт чыгым йөкләмәләргә яңа төрләргә башкару чыганаclarын һәм тәртибен билгели торган нормаларны, шул исәптән финанс ресурсларын Россия Федерациясе бюджет системасының тиешле бюджетларына чыгым йөкләмәләргә яңа төрләргә тапшыру зарурлыгы булган очракта, үз эченә алырга тиеш.

2. Чыгымнарның яңа төрләргә кабул итүгә бюджет ассигнованиеләргә бирү яисә чыгым йөкләмәләргә гамәлдәгә төрләргә үтәүгә бюджет ассигнованиеләргә арттыру, бюджет турындагы карарга йө агымдагы финанс елында бюджет турындагы карарга тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң бюджет турындагы жәрлек Советы карарына бюджет турындагы өстәмә керемнәр чыганаclarы булганда һәм бюджет чыгымнарының аерым

статьялары буенча бюджет ассигнованиеләре кыскартканда, чираттагы финанс елы башыннан гына гамәлгә ашырылырга мөмкин.

14 статья. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре

1. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре түбәндәгеләр нәтижәсендә барлыкка килә:

1) жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча һәм Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирле үзидарә органнарын хәл итәргә хокуклы башка мәсьәләләр буенча муниципаль хокукий актлар кабул итү, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча, шул исәптән муниципаль берәмлек килешүләре) шартнамәләре (килешүләре) муниципаль берәмлек тарафыннан шәһәр округын уртақ үстерү өчен муниципалитетара хезмәттәшлек турында килешүләр төзү;

2) жирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренә тапшырылган аерым дөүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукий актлар кабул итү;

3) муниципаль казна учреждениеләре жирлек исемнән шартнамәләр (килешүләр) төзү.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 1 һәм 3 пунктларында күрсәтелгән жирлекнең чыгым йөкләмәләре жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслауның үз керемнәре һәм чыганакалары исәбеннән башкарыла.

3. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 2 пункттында күрсәтелгән жирлекнең чыгым йөкләмәләре жирле үзидарә органнарының Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә, Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган тәртиптә жирлек бюджетына бирелә торган Татарстан Республикасы бюджетыннан субвенцияләр исәбеннән һәм чикләрендә башкарыла.

Тиешле субвенцияләренә исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар арттырылган, муниципаль берәмлекнең күрсәтелгән чыгым йөкләмәләрен тулысынча үтәү өчен кирәкле өстәмә чыгымнарны финанс белән тәмин итү үз керемнәре һәм жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

4. Жирле үзидарә органнары тиешенчә федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очрактардан тыш, федераль дөүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелгән мәсьәләләренә хәл итүгә бәйле чыгым йөкләмәләрен билгеләргә һәм үтәргә хокуксыз.

5. Жирле үзидарә органнары башка муниципаль берәмлекләренәң жирле үзидарә органнары, дөүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелмәгән һәм аларның компетенцияләреннән федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары төшереп калдырылмаган мәсьәләләренә хәл итүгә бәйле чыгым йөкләмәләрен бары тик үз финанс чаралары (бюджетара трансфертлардан тыш) булганда гына билгеләргә һәм башкарырга хокуклы.

6. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестры жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә алып барыла.

15 статья. Жирлек бюджеты кытлыгы

1. Жирлек бюджетының чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында дефициты, әлеге статьяның 2 пункттында билгеләнгән чикләүләренә үтәп, жирлек бюджеты турындагы карар белән билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты кытлыгы, кертемнәренәң расланган күләмен һәм (яисә) салым керемнәренәң өстәмә нормативлары буенча керемнәрен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренәң расланган гомуми еллык күләменәң 10 процентыннан артмаска тиеш.

Районга карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пункттында каралган чаралар күрелгән очракта, жирлек бюджеты кытлыгы, кертемнәренәң расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты керемнәренәң расланган гомуми еллык күләменәң 5 процентыннан артмаска тиеш.

Жирлек Советы карары белән жирлек бюджеты турында жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары составында акцияләр сатудан кергән керемнәр һәм жирлек

милкендәге капиталда катнашуның башка рәвешләре ачыкланган очракта һәм (яисә) жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимегән очракта, жирлек бюджеты кытлыгы әлеге пунктта билгеләнгән чикләүләргә күрсәтелгән кертемнәр суммалары чикләрендә һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимү чикләрендә арттырырга мөмкин.

3. Еллык хисап күрсәткечләре буенча урнашкан жирлек бюджеты кытлыгы әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләргә туры килергә тиеш.

16 статья. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр

1. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурыч булып билгеле бер датага жирлек алдында акчалата йөкләмә нигезендә түләнергә тиешле акчалар суммасы тора.

2. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр жирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәптән төшерү һәм исәпкә алу кагыйдәләре (нигезләр, шартлар һәм тәртибе), Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очрактан тыш, жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

4. Жирлек алдында мондый йөкләмәләргә үтәүне тәмин итә торган акчалата йөкләмәләргә (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) һәм алыш-бирешләргә исәпкә алу, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-бирешләр буенча таләпләр хокукларын гәмәлгә ашыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 4 пунктында күрсәтелгән тиешле орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 5 пунктында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гәмәлгә ашырыла.

5. Килешү нигезендә башкасы билгеләнмәгән очракта, жирлек алдында акчалата йөкләмәләр жирлек бюджетының бердәм санына акчалар күчерелгән көннән башкарылган дип санала.

17 статья. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақлары

Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслау чыганақлары составына түбәндәгеләр керә:

номиналь бәясә Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә урнаштырудан кергән чаралар һәм аларны каплауга юнәлдерелгән чаралар арасында аерма;

жәлеп ителгән һәм жирлек тарафыннан юкка чыгарылган кредит оешмалары арасындагы аерма Россия Федерациясе валютасында;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан жирлек бюджетына бирелгән бюджет кредитлары белән жәлеп ителгән һәм юкка чыгарылган жирлек арасындагы аерма;

тиешле финанс елы дәвамында жирле бюджет чараларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәртү;

жирле бюджет кытлыгын эчке финанслауның башка чыганақлары.

Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның башка чыганақлары составына түбәндәгеләр керә:

акцияләр сатудан һәм жирлек милкендәге капиталда катнашуның башка рәвешләргә керүләргә;

жирлек бюджеты чаралары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләргә үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китергән йә бенефициарның принципалга таләбе хокуклары гарантка биреп торылган очракта, Россия Федерациясе валютасында жирлек гарантияләргә үтәүгә юнәлтелгән чаралар күләме;

объем средств, направляемых на погашение иных долговых обязательств поселения в валюте Российской Федерации;

юридик затларга Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитлары суммалары арасында аерма;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына жирлек

бюджетыннан бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасында аерма;

жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан саналган акчалар һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетка исәпләнгән чаралар арасында аерма жирлек акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта калган акчалар белән идарә итү операцияләрен үткәргәндә.

Хисап финанс елында файдаланылмаган муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре күләмендә агымдагы финанс елы башына жирлек бюджетының калган средстволары агымдагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, шулай ук жирлек Советының хокукый акты билгеләгән күләмдә жибәрелә, агымдагы финанс елында жирлек исеменнән төзелгән муниципаль контрактлар өчен товарлар кайтаруға, эшләр башкаруға, хезмәтләр күрсәтүгә тотылган өчен түләүгә бюджет ассигнованиеләрен каплауға һәм бюджет ассигнованиеләрен каплауға, хисап финанс елында шул муниципаль контрактлар шартлары нигезендә түләнергә тиешле хезмәтләрне күрсәтүгә, финанс елында субсидияләр бирү өчен тиешле бюджет ассигнованиеләрен бирү өчен кирәкле сумма чикләрендә файдаланылмаган финанс чыганаclarы белән тәэмин итү өчен бюджет ассигнованиеләрен алучыларга бюджет ассигнованиеләрен арттыруға жибәрелергә мөмкин.

Жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттагы акчаларның калган өлешләре белән идарә итү операцияләре составына жирлек гамәлгә куючы булып торучы һәм шәхси счетларына Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының Федераль казначылык территориаль бүлегендә Россия Федерациясе законнары нигезендә ачылган оешмалар акчаларын жәлеп итү һәм кире кайтару керә.

Жирлек бюджеты кытлыгын тышкы финанслау чыганаclarы составына түбәндәгеләр керә:

Россия Федерациясеннән һәм жирлек тарафыннан кире кайтарылган максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында бирелгән бюджет кредитлары арасында аерма;

максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында жирлекнең муниципаль гарантияләрен үтәүгә юнәлтелгән акчалар күләме, муниципаль гарантияләрне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китергән очракта.

18 статья. Жирлекнең муниципаль бурычы

1. Жирлекнең озак бурычлары түбәндәгеләр буенча йөкләмәләр рәвешендә яшәргә мөмкин:

- 1) жирлекнең кыйммәтле кәгазьләренә (муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә);
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирлекнең бюджетка Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитларына;
- 3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитларына;
- 4) жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитларга;
- 5) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән жирлек гарантияләренә (муниципаль гарантияләргә);
- 6) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясе чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләргә;
- 7) Россия Федерациясе Бюджет кодексын гамәлгә керткәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән башка бурыч йөкләмәләренә.

2. Муниципаль бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

- 1) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирлекнең бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

- 3) жирлек кредит оешмаларыннан жэлеп ителгэн кредитлар буенча төп бурыч күлөме;
- 4) муниципаль гарантиялөргө бэйле йөклөмөлөр күлөме;
- 5) жирлекнең юкка чыгарылмаган башка бурыч йөклөмөлөре күлөме.

3. Муниципаль эчке бурыч күлөменә түбөндөгеләр керә:

- 1) Россия Федерациясе валютасында йөклөмөлөре күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жэлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күлөме, алар буенча йөклөмөлөр Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән;
- 3) жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында бирелгән кредит оешмаларыннан жэлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күлөме;
- 4) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль гарантиялөргө бэйле йөклөмөлөр күлөме;
- 5) жирлекнең Россия Федерациясе валютасында юкка чыгарылмаган башка бурыч йөклөмөлөре күлөме.

4. Муниципаль тышкы бурыч күлөменә түбөндөгеләр керә:

- 1) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында жирлек тарафыннан Россия Федерациясеннән жэлеп ителгән чит ил валютасында бюджет кредитлары буенча төп бурыч күлөме;
- 2) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән чит ил валютасында муниципаль гарантиялөргө бэйле йөклөмөлөр күлөме.

Жирлекнең озак сроклы бурычлары кыска сроклы (кимендә бер ел), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биштөн алып 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

5. Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөклөмөсө жирлек Советының муниципаль хокукый актларында бүтөнө каралмаган булса, түлөүгә (шарт белән билгеләнгән йөклөмөлөргә һәм жирлекнең муниципаль хокукый актларын үтәмәгән) өч ел дөвамында күрсәтелмәгән очракта, муниципаль бурыч йөклөмөсө шартларында каралган чорны каплау датасыннан соң килүче очракта, күрсәтелгән бурыч тулысынча туктатылган дип санала һәм, жирлек Советының муниципаль хокукый актларында башкача каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Жирлекнең муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөклөмөлөре муниципаль гарантиялөргә туктату нигезе булган вакыйгалар (хәлләр) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар барлыкка килү (һөжүм итү турында белешмәләр алу) дәрәжәсә буенча муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

6. Әлеге статьяның 5 пунктының беренче абзацында күрсәтелгән сроклар тәмамланганнан соң жирлек башкарма комитеты Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөклөмөлөргә муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

7. Муниципаль бурычтан исемлек Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөклөмөлөргә төрлөргә буенча исемлеккә кертелә торган муниципаль бурыч күлөмөнә жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында исемлек суммасын чагылдырмыйча гына исемлеккә кертү суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

8. Әлеге статьяның 5 пунктлыгындагы, 6 һәм 7 пунктларындагы беренче абзацының гамәлдә булуы кредит килешүләргә буенча йөклөмөлөргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөклөмөлөргә кагылмый.

9. Реструктурлаштырылган, шулай ук юкка чыгарылган (сатып алынган) муниципаль бурыч йөклөмөлөргә муниципаль бурычтан алу Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәлөргә исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

10. Түләү датасы башланганчы муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне эмиссияләү шартлары нигезендә аларны тулысынча эмитацияләгән орган тарафыннан сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләрне алмашу нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр чыгару күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда юкка чыгарылган дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты аларны юкка чыгару датасы башланганчы сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләрне алмаштыру нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча йөкләмәләр үтәлгән дип танырга хокуклы.

19 статья. Муниципаль алынмалар

1. Жирлекнең муниципаль эчке хисаплашулары дигәндә, муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә жирлек исемнән заем акчаларын жирле бюджетка жәлеп итү аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемщик буларак жирлекнең бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

2. Жирлекнең муниципаль тышкы алынмалары дигәндә, Россия Федерациясе тарафыннан чит ил максатчан кредитларыннан файдалану кысаларында жирлек исемнән жирле бюджетка кредитлар жәлеп итү аңлашыла, алар буенча чит ил валютасында белдерелгән жирлекнең Россия Федерациясе алдындагы бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

3. Муниципаль тышкы алынмалар чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе тышкы дәүләт хисаплашулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм жирлек уставы нигезендә жирлек исемнән муниципаль алынмаларны гамәлгә ашыру хокукына жирлек Башкарма комитеты ия.

5. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгәндә жирлек тарафыннан гамәлгә ашырыла:

1) районның бурыч йөкләмәләре буенча срогы чыккан бурыч булмау;

2) жирлек тарафыннан Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән дәрәжәдән түбәнрәк кредит рейтингы алынган, исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның берәрсеннән яисә берничә эшчәнлеген гамәлгә ашыручы заттан.

20 статья. Чит ил валютасында жирлек тарафыннан хисаплашулар һәм гарантияләр бирү үзенчәлекләре

1. Жирлек Россия Федерациясеннән чит ил валютасында алган алынмаларны башкарырга, Россия Федерациясенә чит ил максатчан кредитлары жәлеп ителгән акчаларны файдалану кысаларында гына чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

21 статья. Муниципаль алынмаларның чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль алынмаларны алуның иң чик күләме дигәндә тиешле финанс елына муниципаль һәм тышкы хисаплар программалары буенча жирле бюджетка акчалар жәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2. Жирле бюджетка акчалар жәлеп итү күләмнәре чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы алулар программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчалар жәлеп итүнең гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга жибәрелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып, жирле бюджет турындагы карар белән расланган инфраструктура проектларын гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә жәлеп ителгән бюджет кредитының тиешле ел ахырына файдаланылмаган күләменнән тыш, жирлекнең бурыч

йөкләмәләрен каплау күләмнәреннән артмаска тиеш.

3. Хисап финанс елында жирлек акчаларының гомуми суммасы жирлек бюджеты кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм жирлекнең хисап финанс елы ахырына максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелгән бюджетара трансфертлардан, жирле бюджетларга жирле бюджетларга дотацияләрен тәэмин итү чараларын, аларны бирү шартларын ачыклап бирелгән жирле бюджетлар яисә Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга башка дотацияләрен тәэмин итү чараларын хуплауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан, шулай ук хисап финанс елы тәмамланганнан соң жирлек бюджетына күчерелгән финанс керемнәре күләменә, шул исәптән йомгак финанс әйләнешләре узган көннән соң соңгы эш көннән соң жирлек бюджетына күчерелгән финанс елы керемнәре күләменә бирелә.

Хисап финанс елында жирлекнең гомуми суммасы жирлек бюджеты кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм жирлекнең бурыч йөкләмәләрен каплау күләмнәреннән артып киткән очракта, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 106 статьясындагы 4 пунктының беренче абзацында ағымдагы елның 1 гыйнварына жирлек бюджетының калган финанс елы йомгаклары буенча каралган мөмкин булган өстенлекләренә исәпкә алып, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелгә тиеш.

22 статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренә чик күрсәткечләре

1. Жирле бюджет турында карар белән муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның (жирлекнең чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) өске чикләре (жирлекнең чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) елның 1 гыйнварына, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел елында (чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына торышы буенча) билгеләнә, шул исәптән Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге, чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча (жирлекнең чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләре булганда) күрсәтелә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның югары чикләре (жирлекнең чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) әлегә статьяның 4 һәм 5 пунктларында билгеләнгән чикләүләренә үтәгәндә билгеләнә.

3. Муниципаль бурыч күләме жирле бюджет турындагы карар белән чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) расланган жирле бюджет керемнәренә, физик затлар керемнәренә салымнан түләүләренә өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренә расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренә гомуми күләмнән артмаска тиеш. Жирлеккә карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пунктында каралган чаралар күрелсә, бурыч күләме жирле бюджет турындагы карар белән расланган чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет керемнәренә гомуми күләмнән, физик затлар керемнәренә салымнан түләүләренә өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренә расланган күләмен исәпкә алмыйча, 50 проценттан артмаска тиеш.

23 статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы, түбәндөгә белешмәләренә күрсәтеп, чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган чит ил валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт:

1) гарантиянең һәр юнәлеш (максатлар), категорияләр (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп, гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләр һәм алар тәэмин итә торган йөкләмәләр валютасы;

3) гарантияләренә гомуми күләме;

4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

5) гарантияләр бирүнең һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәэмин ителә торган йөкләмәләр

күрсәтелгән валютада бирелә.

3. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

24 статья. Муниципаль тышкы алынмалар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы алынмалар программасы максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында һәм (яисә) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) чит ил валютасында федераль бюджеттан чит ил кредитларын файдалану кысаларында жирле бюджетка жәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы алынмалар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан жирле бюджетка федераль бюджеттан чит ил валютасына жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган бурычларны каплау күләме һәм сроклары;

2) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында жирле бюджеттан чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) жирлекнең бурыч йөкләмәләрен каплау күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы алынмалар программасы жирле бюджет турындагы карарга чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) кушымта булып тора.

25 статья. Муниципаль эчке алынмалар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке алынмалар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла торган һәм (яисә) түленелә торган тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке алынмалар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке алынмалар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында), тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке үзләштерүләрен башкарганда барлыкка килә торган бурычларны каплау күләмнәре һәм жирле бюджетка акчалар жәлеп итү күләмнәре;

2) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча каплау күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке алынмалар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына тиешле бюджет турындагы карарга кушымта булып тора (чираттагы финанс елы).

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурычны реструктуризацияләү муниципаль эчке бурычлар программасында чагылмый.

26 статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы, түбәндәге белешмәләрен күрсәтеп, чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт:

1) гарантиянең һәр юнәлеш (максатлар), категорияләр (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп, гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләрнең гомуми күләме;

3) принципалларга гарантның регресс таләбе хокукы булу (булмау);

4) гарантияләр бирүнең һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

27 статья. Муниципаль кыйммэтле кәгазьләр эмиссиясе

1. Номиналь бәя буенча чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында (чираттагы финанс елы) муниципаль кыйммэтле кәгазьләрнең иң чик күләмнәре, тиешле бюджет турындагы карар белән билгеләнгән муниципаль эчке бурычның өске чикләре нигезендә, җирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Авыл җирлеге исемнән чыгарылган кыйммэтле кәгазьләр муниципаль кыйммэтле кәгазьләр дип таныла.

3. Муниципаль кыйммэтле кәгазьләр Эмитенты булып җирлек башкарма комитеты чыга, ул җирлек Уставына муниципаль алынмаларны гамәлгә ашыру хокукы бирде.

4. Җирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммэтле кәгазьләрнең төрләре, аларның эмиссия һәм мөрәҗәгать итү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

28 статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия шартнамәдән яисә башка алыш-бирештән (төп йөкләмәләрдән) барлыкка килгән бенефициар алдында аның акчалата йөкләмәләре принцибын тиешенчә үтәүне тәмин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне тәмин итми, шул исәптән аларны вакытыннан алда башкару йө бурычларны үтәү срогы якынлашып килүче дип саналган вакыйгаларны (хәлләрне) вакытыннан алда үтәүне тәмин итми.

3. Муниципаль гарантиянең язма рәвешле мөһбүри.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмәләр суммасы күрсәтелгән валютада бирелә.

5. Муниципаль гарантия буенча гарант гарантия суммасы чикләрендә үзе тәмин иткән йөкләмә буенча субсидия җаваплылыгына ия.

6. Муниципаль гарантиядә түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) гарант исеме (тиешле гавами-хокукый беләм бирү) һәм гарант исемнән гарантия биргән орган исеме;

2) бенефициарның исеме;

3) принципал исеме;

4) гарантия бирелә торган йөкләмә (исеме, бәяләмә датасы һәм номеры (ул булганда), төп йөкләмәнең гамәлдә булу срогы яисә аның буенча йөкләмәләре үтәү срогы, якларның исемнәре, төп йөкләмәләренң башка җитди шартлары күрсәтелеп);

5) гарантия буенча гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең иң чик суммасы;

6) гарантия бирү нигезләре;

7) гарантиянең үз көченә керүе яисә гарантия үз көченә керүе (шарт);

8) гарантиянең гамәлдә булу вакыты;

9) гарантияле очракны билгеләү, гарантия үтәү турында бенефициарның таләпләрен күрсәтү срогы һәм тәртибе;

10) гарантияләренң яисә аны чакыртып алу шартларының җавапсызлыгы;

11) гарантия буенча гарант тарафыннан йөкләмәләрен башкару тәртибе;

12) гарантия суммасын тулы күләмдә яисә гарантия үтәгәндә, үтәгәндә (башка нигезләрдә туктатылганда) тулы күләмдә яисә гарантия белән тәмин ителгән принципалның йөкләмәләренң нинди дә булса өлешендә һәм гарантиядә билгеләнгән башка очракларда киметү нигезләре;

13) гарантияне туктату нигезләре;

14) гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка үзгәртелә алмаган төп йөкләмәләр шартлары;

15) муниципаль гарантия буенча бенефициар гаранты тарафыннан түләнгән акчаларны кайтару принцибына гарант таләбе булу яисә булмау (принципалга, регресска гарантның регресс таләбе);

16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, гарантның норматив хокукый актларында, гарант исемнән гарантияне бирүче орган актларында билгеләнгән белешмәләр.

7. Милеге җирлек (гарант) милкәндә булган муниципаль унитар предприятие, акцияләренң 100 проценты (өлеше) җирлекке булган хужалык җәмгыяте (гарант)

милкөндө булган муниципаль унитар предприятие йөкләмәләре генә принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын күздә тотмый торган муниципаль гарантия белән тәэмин ителергә мөмкин.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе календарь дата белән яисә гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) житү белән билгеләнә.

9. Бенефициарның алдан язмача ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртүгә хокуксыз.

10. Гарантка карата таләпнең муниципаль гарантия буенча кабул ителгән бенефициары, күрсәтелгән хокукларны, муниципаль гарантия белән тәэмин ителә торган принципал (эмитент) йөкләмәләрен үтәү, облигациягә хокукларны яңа хужага (сатып алуыга) күчүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшыру (күчү) керми, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка (башка нигезләр буенча) тапшырыла алмый.

11. Кредит (заем, шул исәптән облигация) буенча йөкләмәләренә үтәүне тәэмин итә торган муниципаль гарантия түбәндәге очракларда гына чакыртып алынырга тиеш:

1) муниципаль гарантиядә күрсәтелгән төп йөкләмәләр шартларын гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка үзгәртү, алар гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый;

2) муниципаль гарантия белән тәэмин ителгән кредит (заем, шул исәптән облигация) акчаларыннан максатчан файдаланмау.

12. Муниципаль гарантия буенча акча түләү турындагы бенефициарның таләбе (гарантияне башкару турындагы бенефициарның таләбе) гарантия белән билгеләнгән очракта гына (гарантияле очрак барлыкка килгәндә) гарантка белдерелергә мөмкин. Гарантия үтәлеше турында бенефициарның таләпләре гарантиядә билгеләнгән тәртиптә язма рәвештә гарантка гарантиядә күрсәтелгән документлар белән күрсәтелергә тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия һәм муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән сроктан иртәрәк гарантияне үтәү турындагы таләпләренә, шул исәптән, йөкләмә гарантияләре белән тәэмин ителгән гарантияләренә үтәү срогы якынлашып килүче дип саналган вакыйгалар (хәлләр) килеп чыккан очракта, күрсәтергә хокуксыз.

14. Гарант гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе куелу турында принципалга хәбәр итәргә һәм таләпнең күчermәсен принципалга тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән вакытта күрсәтелгән таләпкә кушымта итеп бирелгән документлар белән гарантияне үтәү турындагы бенефициарның таләбен нигезләү предметына һәм таләп гарантиясе шартларына һәм аңа кушып бирелгән документларга туры килү-килмәвен карарга тиеш.

16. Гарантияне башкару турында бенефициарның һәм аңа кушымта итеп бирелгән документларның таләпләре нигезсез һәм (яисә) тиешле гарантияләр шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарның түбәндәге очракларда таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар гарантия (гарантиянең гамәлдә булу срогы) бирелгән вакыт тәмамлангандан соң гарантка күрсәтелгән;

2) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар билгеләнгән гарантияне бозып гарантка күрсәтелгән;

3) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

4) бенефициар принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципал гарантияләре белән тәэмин ителгән йөкләмәләренә тиешенчә үтәүне баш тарткан;

5) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

17. Муниципаль гарантияне һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документларны башкару турындагы бенефициар таләбе муниципаль гарантиянең нигезләнмәгән һәм (яисә) тиешле шартларына туры килми дип танылган очракта, гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант, принципалны күз алдына китерергә мөмкин булган бәхәс бенефициары таләпләренә каршы торырга хокуклы. Гарант хәтта принципал алардан баш тарткан яки үз

бурычын таныган очракта да каршы килү мөгълүматларына хокукны югалтмый.

19. Гарантиянең һәм аңа кушымта итеп бирелгән документларның үтөлеше турында бенефициар таләбе расланган очракта, гарант гарантиядә билгеләнгән срокта гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантия белән каралган бенефициар алдында гарантның йөкләмәсе гарантия белән тәмин ителгән принципалның вакыты чыккан йөкләмәләре күләмендә, әмма гарантия суммасыннан артмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар алдында гарантны билгеләү туктатыла:

1) гарантиядә билгеләнгән күләмдә бенефициар гарантиясен түләп;

2) ул бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу вакыты) гарантиядә билгеләнгән вакыт узгач;

3) гарантия белән тәмин ителгән принципалның принципалга һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан үтәлгән очракта йә күрсәтелгән йөкләмәләргә башка нигезләр буенча туктаткан очракта (бенефициар тарафыннан күрсәтелгән гарантка һәм (яисә) судка гарантияне үтәү турындагы таләпнең булуына карамастан);

4) бенефициарның гарантия буенча үз хокукларыннан баш тартуы нәтижәсендә, аның гарантына һәм (яисә) гарантия буенча аның йөкләмәләреннән гарантны азат итү турында язма гаризасын кире кайтару юлы белән, мондый гарантия буенча бенефициарларның фактта булмавы һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр булмау шартларында, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1151 статьясында каралган гарантка кире кайту нәтижәсендә;

5) гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгеләнгән вакытта барлыкка килмәсә;

6) бенефициар гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәү турындагы гарантка таләпне белдергәннән соң (шул исәптән принципалны бетерү белән бәйле рәвештә һәм (яисә) бенефициарны һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгаруга бәйле рәвештә) төп йөкләмәне туктатып яисә аны гамәлдә булмаган килешү дип тану;

7) бенефициар белән башка затка бирелгән очракта яисә бенефициарның гарантия, хокуклар һәм (яисә) бурычларның гарантия буенча гарантка карата таләпләренң, гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка (күрсәтелгән хокукларны (хокукларны һәм бурычларны) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә облигациягә хокукларның яңа хужасына (сатып алуыга) күчүгә, гарантия белән тәмин ителә торган принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турындагы таләпне (хокукларны һәм бурычларны) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшырудан (күчүдән) тыш) тыш);

8) принципал белән башка затка тапшырылган яисә хокуклар һәм (яисә) бурыч (бурыч) принципалына караган башка нигезләр буенча гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка, төп йөкләмәләр буенча икенче затка күчкән очракта;

9) гарантияне гарантиядә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләрдә чакыртып алу нәтижәсендә;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

22. Аның буенча гарант йөкләмәләре туктатылганнан соң, бенефициар белән гарантия тоту күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокуклар бенефициары өчен сакланмый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында билгеле булган гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Муниципаль гарантияне бәяләүгә яки туктатуга китерерлек хәлләр барлыкка килү турында билгеле булган Бенефициар һәм принципал бу турыда гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантына бирелсә, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет дефицитын финанслау чыганаclarында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләргә үтәү бюджет кредиты биру буларак чагыла.

25. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китермәсә йә бенефициарның принципалга

карата таләбе хокуклары гарантына бирелүгә бәйле булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарантка гарант тарафыннан тулы күләмдә яисә гарантия буенча йөкләмәләрнең нинди дә булса өлешендә түләнгән, яисә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантка бирелгән хокукларны үтәү тәртибендә түләнгән акчаларны регресс тәртибендә кайтару исәбенә алынган акчалата чаралар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәэмин ителә торган кредитлар һәм заемнар максатчан булырга тиеш.

Кредит (облигациядән тыш) буенча йөкләмәләрне үтәүне тәэмин итә торган муниципаль гарантия кредит килешүендә (заем килешүендә) һәм (яисә) күрсәтелгән муниципаль гарантияне кредитор (заем) йөкләмәләрен бирү турындагы килешүдә күрсәтелгән кредит (заем) акчаларыннан максатчан файдалануны үз ягыннан тикшереп торуну гамәлгә ашыру шарты белән бирелә.

28. Муниципаль гарантия белән тәэмин ителгән кредит (заем) акчаларыннан максатчан файдаланмау факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясә законнары, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән җаваплы була.

29. Бенефициарлар билгеле булмаган затлар даирәсә булган йөкләмәләрне тәэмин итүгә бирелә торган муниципаль гарантиянең үзенчәлекләре Россия Федерациясә Бюджет кодексында билгеләнә.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясә нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясә Бюджет кодексында билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләр бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясә Бюджет коды һәм аның нигезендә кабул ителгән әлеге карар белән билгеләнә.

28.1 статья. Йөкләмәләрне Казначылык белән тәэмин итү

Бюджет акчаларын алучының гаризасы нигезендә Федераль казначылык Россия Федерациясә Бюджет кодексының 242.22 статьясындагы 1 пунктында каралган очракларда (алга таба әлеге статьяда - йөкләмәләрне казначылык белән тәэмин итүне алучылар), муниципаль контрактларны, шартнамәләрне (килешүләрне) үтәгәндә хисапларны башкару өчен, казначылык белән тәэмин итүне алучылар тарафыннан казначылык тәэмин ителешен тәэмин итә.

Федераль казначылык (кредит оешмасы - муниципаль контрактларны банк озата барган очракта) казначылык тәэмин итү йөкләмәләрен алучының гаризасы нигезендә Россия Федерациясә Бюджет кодексының 242.22 статьясындагы 1 пунктында күрсәтелгән муниципаль контрактларны, башка килешүләрне (килешүләрне) үтәү кысаларында төзелгән контрактларны, шартнамәләрне (килешүләрне) үтәүчеләргә (башкаручыларга) йөкләмәләрне казначылык белән тәэмин итүне үтәүчеләргә (башкаручыларга) күчерүне гамәлгә ашыра.».

2 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ПРОЕКТЫН ТӨЗҮ ҺӘМ КАРАУ

29 статья. Жирлек бюджеты проектын төзү нигезләре

1. Жирлек бюджеты проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында жирлекнең социаль-иқътисадый үсеш фаразы нигезендә төзелә.

2. Жирлек бюджеты проектын төзү - жирлек Башкарма комитетының гадәттән тыш өстенлеге.

Жирлек бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары, Россия Федерациясә Бюджет кодексында, жирлек Уставында һәм жирлек Советы карарларында билгеләнгән таләпләрне үтәп, жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

3. Жирлек бюджеты проекты муниципаль хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә

гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Гавами тыңлаулар йомгаклары буенча, финанс орган жирлек бюджеты проектын эшлэп бетерэ торган тәкъдимнәр эшләнә.

30 статья. Жирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәкле белешмәләр

1. Жирлек бюджеты проектын вакытында һәм сыйфатлы итеп төзү максатларында жирлек башкарма комитеты дәүләт хакимиятенә башка органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокуклы.

2. Жирлек бюджеты проектын төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

1) Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Федераль Собраниесенә Россия Федерациясе Президенты юллаганы нигезләмәләре;

2) Россия Федерациясенә бюджет, салым һәм таможня-тариф сәясәтенә төп юнәлешләре (Татарстан Республикасының бюджет һәм салым сәясәтенә төп юнәлешләре, жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенә төп юнәлешләре);

3) жирлекнең социаль-иқтисады үсеш фаразы;

4) озак сроклы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразы проекты);

5) муниципаль программаларда (муниципаль программалар проектларында, күрсәтелгән программалар проектларында).

6) Россия Федерациясенә милли үсеш максатларын һәм халыкка ачык хакимият органнары эшчәнлегенә аларга ирешү юнәлешен билгели торган документлар.

31 статья. Жирлекнең социаль-иқтисады үсеш фаразы

1. Жирлекнең социаль-иқтисады үсеш фаразы өч елга (чираттагы финанс елы һәм план чоры) эшләнә.

2. Жирлекнең социаль-иқтисады үсеш фаразы ел саен жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә әзерләнә.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-иқтисады үсеш фаразы план чоры параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче ел параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Жирлекнең социаль-иқтисады үсеш фаразына аңлатма язуында фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән аларны алдан фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләрен һәм факторларын күрсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

5. Жирлек бюджеты проектын төзү яисә карау барышында жирлекнең социаль-иқтисады үсеш фаразын үзгәртү жирлек бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

6. Жирлекнең озак вакытка социаль-иқтисады үсеш фаразы жирлекнең жирле администрациясе белән Чистай муниципаль районы жирле администрациясе арасында килешү нигезендә Чистай муниципаль районының жирле администрациясе тарафыннан эшләнәргә мөмкин.

32 статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре жирлек Советына бюджет турында карар кертү көненә гамәлдә булган территориянең социаль-иқтисады үсеш фаразы, шулай ук күрсәтелгән датага кабул ителгән һәм чираттагы финанс елында һәм Россия Федерациясе законнарының һәм Россия Федерациясе законнарының, Россия Федерациясе субъектлары законнарының һәм жирлек Советының салым булмаган керемнәрен билгели торган муниципаль хокукый актларының план чорында үз көченә керә торган территориянең социаль-иқтисады үсеш фаразы нигезендә фаразлана.

33 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә һәм методика нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләренә үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

3. Бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль биремне исәпкә алып, шулай ук хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында аның үтәлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

34 статья. Жирлекнең муниципаль программалары

1. Жирлек бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла торган муниципаль программалар жирлек башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү, шулай ук аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе жирлек башкарма комитетының хокукый акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре күләме жирлек Советының һәр программа буенча жирлек бюджеты турындагы карары белән жирлек башкарма комитетының хокукый акты нигезендә бюджет чыгымнарының тиешле максатчан маддәсе буенча раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап финанслауга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар жирлек башкарма комитеты тарафыннан расланырга тиеш.

3. һәр муниципаль программа буенча ел саен аны гамәлгә ашыруның нәтижәләгән бәяләү уздырыла. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләгән бәяләү тәртибе һәм критерийлары жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләгән бәяләү нәтижәләре буенча жирлек бюджеты турындагы карар проекты кертелүгә бер айдан да соңга калмыйча жирлек Советына юлланган көнгә кадәр программаны гамәлгә ашыруга яисә аны гамәлгә ашыруны вакытыннан алда туктатуга бюджет ассигнованиеләрен чираттагы финанс елыннан башлап кыскарту турында карар кабул ителергә мөмкин.

Өлеге карар кабул ителгән очракта һәм муниципаль контрактлар программаларын үтәүгә төзелгән очракта, жирлек бюджетында муниципаль контрактлардан килеп чыга торган чыгым йөкләмәләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләре каралган, алар буенча яклар аларны туктату турында килешүгә ирешмәгән.

4. Жирлек бюджетында ведомство максатчан программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин, аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

35 статья. Жирлек бюджеты турында карар проектында карау һәм раслау өчен бирелә торган күрсәткечләрнең составы

1. Жирлек Советының жирлек бюджеты турындагы карарында бюджет керемнәренең гомуми күләме, бюджет чыгымнарының, бюджет дефицитының (профицитының) гомуми күләме, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законнарында, жирлек Советының муниципаль-хокукый актларында билгеләнгән башка күрсәткечләр (бюджет турындагы карарлардан тыш) керә торган бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш.

2. Бюджет турындагы карар белән түбәндәгеләр раслана:

1) Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.1 статьясында каралган очрактарда бюджет керемнәренең баш администраторлары исемлегә;

2) Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.2 статьясында каралган очрактарда бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлегә;

3) бюджет ассигнованиеләрен чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенә бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, чыгымнар төрләре төркемнәре буенча бүлү;

4) чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы;

5) гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

6) чираттагы финанс елында һәм план чорында башка бюджетлардан яисә Россия

Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

7) чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган (расланган) очракта, жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган жирлек бюджеты чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елында жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган жирлек бюджеты чыгымнарын исәпкә алмыйча);

8) чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары;

9) муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел күбрәк үткән торышы буенча муниципаль тышкы бурычның 1 гыйнварына, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтелеп;

10) Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм жирлек Советы карарларында билгеләнгән жирлек бюджетының башка күрсәткечләре.

3 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫН КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

36 статья. Жирлек бюджеты турында карар проектын жирлек Советы каравына кертү

1. Жирлекнең Башкарма комитеты жирлек Советы каравына бу елның 15 ноябренә кадәр жирлек бюджеты турында карар проектын кертә.

2. Жирлек Советына бюджет проекты белән бер үк вакытта әлеге Нигезләмәнең 35 статьясы нигезендә документлар һәм материаллар бирелә.

4 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫНЫҢ ҮТӨЛЭШЕ

37 статья. Бюджетны үтәү нигезләре

Жирлек бюджетын үтәү жирлек Башкарма комитеты тарафыннан тәэмин ителә.

Жирлек бюджетын үтәүне оештыру жирлек Башкарма комитетына йөкләнә. Бюджетны үтәү жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

Жирлек бюджеты касса бердәмлеге һәм чыгымнарның бирелгәнлеге нигезендә башкарыла.

38 статья. Жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибе жирлек башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла. Жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү һәм раслау жирлек Башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан башкарыла.

2. Жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре жирлек бюджеты турындагы жирлек Советы карарына туры килергә тиеш.

Жирлек Советының жирлек бюджеты турында карарына үзгәрешләр кертү турында карар кабул ителгән очракта, жирлек Башкарма комитеты житәкчесе жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләрне раслый.

3. Жыелма бюджет язмасына жирлек Башкарма комитеты житәкчесе карарлары нигезендә, бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә генә үзгәрешләр кертелергә мөмкин:

- бюджет ассигнованиеләре гавами норматив йөкләмәләрне үтәү өчен каралган бүлеп

бирелгән очракта, - агымдагы финанс елында аларны үтәү өчен бюджет турындагы карар белән расланган ассигнованиеләрнең гомуми күләме чикләрендә, шулай ук аны бюджет ассигнованиеләре составында резервланган акчаларны яңадан бүлү исәбеннән 5 проценттан артмаган күләмдә арттыру исәбенә;

- бюджет акчаларын алучылар, шулай ук муниципаль мөлкәтне тапшыруга бәйле рәвештә төп бүлүчеләр (бүлүчеләр) функцияләре һәм вәкаләтләре үзгәргән очракта;

- жириле бюджет акчаларына түләтү мөрәжәгатен күздә тоткан актларны үтәгән очракта;

- резерв фондлары акчаларыннан, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында башкача резервланган акчалардан файдаланган (яңадан бүлгән) очракта, бюджет турындагы карарда аларны куллану күләме һәм юнәлешләре күрсәтелгән;

- конкурс нигезендә бирелә торган бюджет ассигнованиеләре яңадан бүленгән очракта;

- бюджет ассигнованиеләре агымдагы финанс елы белән план чоры арасында яңадан бүлешкән очракта - бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме турындагы карар белән каралган бюджет ассигнованиеләренең төп күрсәтмәсенә тиешле финанс елына муниципаль хезмәтләр күрсәтү өчен бюджет акчалары чикләрендә;

- максатчан билгеләнештәге субсидияләрне, субвенцияләрне, башка бюджетара трансфертларны бирү турында хәбәр алынган һәм, бюджет турында карар белән расланган күләмнәрдән тыш, физик һәм юридик затлардан максатчан билгеләнештәге кире кайтарылмый торган керемнәрне алган очракта, шулай ук күрсәтелгән акчаларның ихтыяжы булмаганда (кире кайтару) кыскарган очракта;

- муниципаль учреждениеләр тибы һәм муниципаль унитар предприятиеләрнең оештыру-хокукий рәвешә үзгәргән очракта;

- агымдагы елның бюджет ассигнованиеләре элекке муниципаль контрактларның шартлары нигезендә хисап финанс елында түләнергә тиешле товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә төзелгән муниципаль контрактлар өчен түләүгә арттырылган очракта, шул исәптән Россия Федерациясә Бюджет кодексының 242.22 статьясы нигезендә бирелгән йөкләмәләрне үтәмәү суммасына элекке карар нигезендә күрсәтелгән муниципаль контрактларны үтәүгә бюджет ассигнованиеләренең агымдагы финанс елы башына файдаланылмаган калдыгыннан артып китмәгән күләмдә, шул исәптән үтәлмәгән казначылык тәэмин ителешә суммасына;

- бюджет ассигнованиеләре бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга яңадан кертелгән һәм дөүләт (муниципаль) милке объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр (юл фондларының бюджет ассигнованиеләреннән гайрә) бирелгән очракта, агымдагы елда Россия Федерациясә Бюджет кодексының 78.2 статьясындагы 2 пункттында һәм 79 статьясындагы 2 пункттында күрсәтелгән карарларга үзгәрешләр кертелгәннән соң күрсәтелгән дөүләт (муниципаль) милкенә капитал салуларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү ысулы үзгәртелгәндә, капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү турында дөүләт (муниципаль) контрактлары яисә килешүләр, шулай ук, Россия Федерациясә законнары нигезендә инвестицияләрне нигезләү һәм аның технологик аудитын үткөрү максатларында, агымдагы елда финанс кодексы нигезендә бюджет ассигнованиеләре бирү мәжбүри финанс ассигнованиеләре арттырылган очракта, агымдагы елда финанс кодексы чикләрендә субсидияләр бирү мәжбүри финанс ассигнованиеләре барлыкка килгән очракта, бюджет ассигнованиеләре нигезләүне эзерләү һәм аны үткөрү максатларында, агымдагы елда финанс кодексында файдаланылмаган акчаларның калган өлешләренә туры китереп, субсидияләрне элекке

максатларда субсидияларне финанслау чыганаclarыннан арткан очракта, дүүлэт (муниципаль) милке объектларына капитал салуларны гамэлгә ашыруга субсидиялар бирү каралган акчаларның калган өлешләрөн биргән очракта.

Өлеге пунктның бишенче абзацында күрсәтелгән жирлек бюджеты акчалары жирлек башкарма комитеты тарафыннан каралган.

Өлеге пунктта билгеләнгән нигезләр буенча жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү бюджет турындагы карар белән расланган бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә гамэлгә ашырыла, моңа Россия Федерациясе Бюджет кодексының 217 статьясындагы 3 пунктының сигезенче, унынчы һәм унберенче абзацларында билгеләнгән нигезләр керми, алар нигезендә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү бюджет турындагы карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләмен арттырып башкарылырга мөмкин.

Жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керткәндә гавами норматив бурычларны үтүгә һәм муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә каралган бюджет ассигнованиеләрен киметү, бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә башка бюджет ассигнованиеләрен арттыру өчен рөхсәт ителми.

4. Жыелма бюджет һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын тәзү һәм алып бару тәртибендә жирлек бюджеты чыгымнары классификациясе чыгымнары төрләрен классификацияләү төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча йә бюджет акчаларының төп бүлүчеләре, бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан маддәләре (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программалы булмаган юнөлешләре), жирлек бюджеты чыгымнары классификациясе төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча жыелма бюджет язмалары һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын раслау күздә тотыла.

Жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасын тәзү һәм алып бару тәртибендә бюджетлар чыгымнары классификациясе төрләре төркемнәре, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) һәм элементлары буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын раслау, шул исәптән төрле максатчан маддәләр һәм (яисә) бюджет чыгымнары төрләре, бюджет акчаларының төп бүлүчеләре өчен дифференциацияләнгән булуы каралырга мөмкин.

39 статья. Касса планы

1. касса планын тәзү һәм алып бару жирлек Башкарма комитеты яисә жирлек Башкарма комитетының вәкаләтле органы тарафыннан гамэлгә ашырыла.

2. Жирлек Башкарма комитеты касса планын тәзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүче, бюджет керемнәренең баш администраторы, бюджет кытлыгын касса планын тәзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләрне финанслау чыганаclarының баш администраторы тарафыннан тапшыру составын һәм срокларын билгели.

3. Муниципаль контрактларны, башка шартнамәләрне түләү буенча бюджеттан акчалар фаразы төзелгән муниципаль контрактлар, шартнамәләр буенча акчалата йөкләмәләр өчен муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуны планлаштырганда билгеләнгән товарларны, хезмәт күрсәтүләрне исәпкә алып төзелә.

40 статья. Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтөлеше
Бюджетның керемнәр буенча үтөлеше түбәндәгеләрне күздә тотта:

Россия Федерациясе Бюджет кодексында, жирлек Советының Татарстан Республикасы бюджеты һәм башка законнары турындагы карары һәм Россия Федерациясе

Бюджет кодексы нигезләмәләре, казначылык счетлары нигезендә бюджетка кергән кертемнәргә исәпкә алу һәм бүлү буенча операцияләргә гамәлгә ашыру һәм кире кайтару өчен казначылык счетларыннан Россия Федерациясә бюджет системасына салым, җыемнар һәм башка керемнәр бүлүдән җирлек бюджетының бердәм сәетына кертү;

артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яисә артык түләтелгән суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык түләтелгән суммаларга исәпләнгән процентлар суммалары;

Россия Федерациясә законнары нигезендә артык түләнгән яисә артык түләтелгән суммаларны исәпкә алу;

администратор тарафыннан Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетларына түләүләр керемнәргә төгәлләштерү;

Россия Федерациясә Бюджет кодексы нигезендә җирлек бюджетының бердәм сәетыннан арттырылган яисә артык түләтелгән салымнар, җыемнар һәм бүтән түләүләргә кире кайтаруны (зачетны, төгәлләштерүне) башкару өчен кирәкле артык бүленгән суммаларны, акчаларны, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык түләтелгән суммаларга исәпләнгән процентлар суммаларын Россия Федерациясә Бюджет кодексы нигезендә җирлек бюджетының бердәм сәетыннан күчерү.

41 статья. Җирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәләше

1. Җирлек бюджетын чыгымнар буенча үтәү, Россия Федерациясә Бюджет кодексы таләпләргә үтәгән килеш, җирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Җирлек бюджетын чыгымнар буенча үтәү түбәндәгеләргә күздә тотала:

- 1) бюджет һәм акча йөкләмәләргә кабул итү һәм исәпкә алу;
- 2) акчалата йөкләмәләргә раслау;
- 3) акчалата йөкләмәләргә өчен түләүгә санкцияләү;
- 4) акчалата йөкләмәләргә үтәүгә раслау.

3. Бюджет акчаларын алучы аңа кадәр җиткерелгән бюджет йөкләмәләргә лимитлары чикләргәндә бюджет йөкләмәләргә ала.

Бюджет акчаларын алучы муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр белән башка шартнамәләргә тәзү юлы белән яисә Россия Федерациясә законнары, башка хокукый акт, килешү нигезендә бюджет йөкләмәләргә кабул итә.

4. Бюджет чараларын алучы казначылык түләүләргә башкару турындагы күрсәтмәләргә (алга таба - эш) һәм аларны түләүгә санкцияләү өчен кирәкле башка документлар нигезендә, ә оператив-эзләү чараларын башкаруга һәм зыян күрүчеләргә, шаһитларга һәм җинаять судында башка катнашучыларга карата куркынычсызлык чараларын гамәлгә ашыруга бәйлә очракларда җирлек бюджеты акчалары исәбеннән акчалата йөкләмәләргә түләү бурычын раслай.

5. Җирлек Башкарма комитеты бюджет һәм акчалата йөкләмәләргә исәпкә куйганда, акча йөкләмәләргә түләүгә санкцияләргәндә Россия Федерациясә Бюджет кодексының 219 статьясындагы 1 пункты нигезендә билгеләнгән тәртип нигезендә түбәндәгеләргә тикшереп тора:

бюджет акчаларын алуучыларга житкерелген бюджет йөкләмәләренең яисә бюджет ассигнованиеләренең тиешле лимитларыннан, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясе коды турындагы мәгълүматның бюджет йөкләмәләренә туры килүенән артык булмавы;

тиешле бюджет йөкләмәсе исәпкә куелган мәгълүматның акчалата йөкләмәләре турындагы мәгълүматка туры килүе;

акча йөкләмәләре, акчалата йөкләмә турында мәгълүмат түләү өчен карарда күрсәтелгән мәгълүматның туры килүе;

акча йөкләмәләре барлыкка килүне раслый торган документлар булу.

Жирлек башкарма комитеты билгеләгән һәм әлеге статьяның 1 пунктында каралган тәртиптә әлеге пунктта күрсәтелгән мәгълүматка өстәмә буларак, контрольдә тотылырга тиешле башка мәгълүмат билгеләнергә мөмкин.

Бюджет йөкләмәсе муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән очракта, өстәмә рәвештә дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган контрактлар реестрында муниципаль контракт турындагы белешмәләрнең һәм муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсен исәпкә алу турында белешмәләрнең туры килүен тикшереп торуга гамәлгә ашырыла.

Акчалата йөкләмәләргә түләү (гавами норматив йөкләмәләргә буенча акчалата йөкләмәләрдән тыш) бюджет йөкләмәләргә лимитлары алуучыларга житкерелгән бюджет акчалары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Ачык норматив йөкләмәләргә буенча акчалата йөкләмәләргә түләү бюджет ассигнованиеләргә бюджет акчаларын алуыга житкерелгән чикләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6. Акчалата йөкләмәләргә үтәүне раслау жирлек бюджетының физик яисә юридик затлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары, халыкара хокук субъектлары файдасына бердәм счетыннан акчаларны исемлекләүне раслый торган түләү документлары нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук бюджет акчаларын алуучыларның акчалата йөкләмәләргә үтәүне раслаучы башка документларны тикшерү.

42 статья. Бюджет язмасы

1. Төп күрсәтмә бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын тәзү һәм алып бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертәп, жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы белән расланган һәм жирлек Башкарма комитеты тарафыннан расланган бюджет йөкләмәләргә лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләргә һәм аларга житкерелгән бюджет йөкләмәләргә лимитлары нигезендә төзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүчә (бүлүчә) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет чыгымнары һәм бюджет йөкләмәләргә лимитлары буенча бюджет язмалары күрсәткечләргә ведомство буйсынуындагы бүлүчеләргә һәм (яисә) бюджет акчаларын

алучыларга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 190 һәм 191 статьяларында каралган очрактардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр җиткерелә.

Бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе чыгымнарның ярдәмче төркемнәре (төркемчәләре һәм элементлары) буенча бюджет йөкләмәләренең расланган лимитларын детальләштерүне бюджет акчаларының баш бүлүчесенең (бүлүченең) хокукын яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

Бюджет акчалары баш урнаштыручының чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләргә җыелма бюджет язмасы күрсәткечләргә нигезендә үзгәртү, җыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә генә рәхсәт ителми.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләргә нигезендә бюджет акчалары бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләргә бюджет акчалары баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә генә үзгәртү бюджет акчаларын бүлүчегә рәхсәт ителми.

43 статья. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча җирлек бюджетын үтәү

1. Җирлек бюджетын бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча үтәү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләргә нигезендә җирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә, бюджетның җыелма бюджет язмасы нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторы, баш администратор тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләргә исәбеннән үтәлгә тиешле акчалата йөкләмәләр өчен түләүне санкцияләү җирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

44 статья. Финанслауның иң чик күләмнәре

1. Җирлек Башкарма комитеты билгеләгән очракта һәм тәртиптә җирлек бюджетын үтәүгә оештырганда чыгымнар буенча җирлек бюджетын үтәүгә алымдагы финанс елның тиешле чорында акчалата йөкләмәләр өчен түләүнең иң чик күләмен (финанслауның иң чик күләмнәрен) баш бүлүчегә, бюджет акчаларын бүлүчегә һәм алучыларга раслау һәм җиткерү күздә тотылырга мөмкин.

2. Финанслауның иң чик күләмнәре була алганда баш бүлүчегә, бюджет акчаларын алучыга һәм бүлүчегә карата алымдагы финанс елы башыннан төп бүлүчеләргә, бюджет акчаларын алучыларны һәм бүлүчеләргә финанслауга гаризалар нигезендә билгеләнгән яисә квартал саен үсә баручы нәтиҗәгә карата билгеләнә.

45 статья. Бюджетны үтәгәндә бюджет турындагы карар белән расланган керемнәрдән тыш алынган керемнәргә файдалану

1. Җирлек бюджетын үтәгәндә керемнәргә гомуми күләмдә бюджет турындагы карар белән расланган доходлардан тыш алынган керемнәр, алымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга муниципаль алымнарны биләүгә, муниципаль бурычларны капларга, шулай ук, җыелма бюджет язмасында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләргә җитмәгән очракта, җирлекнең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә, шулай ук җирлек Башкарма комитеты тарафыннан юлланырга мөмкин.

2. Максатчан билгеләнеше (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта) булган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән тәртиптә җирлек бюджетна керә торган, шулай ук җирлек Советының бюджет турында карары белән расланган керемнәрдән тыш бюджетны үтәгәндә фактта алынган физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган керемнәр, җыелма бюджет язмасына алымдагы финанс елына (алымдагы финанс елына һәм план чорына) үзгәрешләр кертмичә, җыелма бюджет язмасына үзгәрешләр

кертәп, бюджет чыгымнарын арттыруга җибәрелә.

45.1 статья. Бюджетның бердәм счетында калган акчалар белән идарә итү операцияләре

1. Җирле бюджетның бердәм счетындагы акчаларның калган өлешләре белән идарә итү операцияләре составына җирле бюджетның бердәм счетына җәлеп итү һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 236.1 статьясындагы 10 һәм 13 пунктлары нигезендә җәлеп ителгән акчаларны кире кайтару кертелә.

2. Финанс органнары элек санап үтелгән казначылык счетларына Россия Федерациясе Бюджет кодексының 236.1 статьясындагы 8 һәм 10 пунктлары нигезендә җәлеп ителгән акчаларны шул исәптән җәлеп ителгән акчалар исәбеннән операцияләр үткөрү максатларында, күрсәтелгән акчаларны алучыларның күрсәтмәләрен үтәүгә кабул ителгән көннең икенче эш көненнән дә соңга калмыйча кире кайтара.

3. Элек санап үтелгән казначылык счетларына җирле бюджетның бердәм счетынан җәлеп ителгән акчаларны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 236.1 статьясындагы 12 пункты нигезендә кире кайтару, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, җирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

4. Җирлекнең финанс органы, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, җирлек бюджеты акчаларын алучыларның вакытлыча карамагына керә торган акчалар, җирлекнең финанс органына, казначылык счетлары белән операцияләргә башкару һәм чагылдыру өчен бюджет акчалары, бюджет процессында катнашучы булмаган юридик затларның акчалата чаралары, бюджет һәм автоном учреждениеләр, җирлекнең финанс органына, казначылык счетлары белән операцияләргә башкару һәм чагылдыру өчен казначылык счетларында акчалар белән операцияләргә башкару һәм чагылдыру өчен казначылык счетларында калган акчаларны казначылык счетларына җәлеп итә.

5. Элек санап үтелгән казначылык счетларына җирлек бюджетының бердәм счетынан җәлеп ителгән акчаларны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 236.1 статьясындагы 12 пунктлары нигезендә кире кайтару, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, җирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

45.2 статья. Артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне бюджетка кире кайтару

1) Әгәр Россия Федерациясенә закон актларында башкасы каралмаган булса, бюджетка артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне кире кайтару турында карар кабул итү буенча бюджет керемнәре администраторы тарафыннан мондый гаризаны теркәгән көннән алып 30 календарь көн эчендә җирлек бюджетына түләнгән (түләтелгән) түләүләрне кире кайтару турында карар кабул итү буенча бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра торган бюджетка түләү түләүченең гаризасы буенча кире кайтарылырга тиеш.

2) җирлек бюджетына артык түләнгән (түләтелгән) түләүне кире кайтару турында гаризаны, әгәр Россия Федерациясенә закон актларында башкасы каралмаган булса, мондый түләү түләгән (түләтелгән) көннән алып өч ел дәвамында бюджетка түләүче бирә ала.

3) җирлек бюджетына артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне кире кайтару Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

4) Әлеге статья нигезләмәләре салым һәм җыемнар турындагы законнарда, производства бәхетсезлек очрактарынан һәм һөнәри авырулардан, Евразия икътисадый берлегенә хокукыннан һәм таможня җайга салуы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган түләүлөргә кагылмый.

5) гавами-хокукый берәмлекләр алдында акча йөкләмәләрен үтәү кысаларында җирлек бюджетына артык түләнгән (түләтелгән) түләүләргә кире кайтару Россия Федерациясе шартнамәләре һәм (яисә) граждандар законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.»;

46 статья. Агымдагы финанс елын төгәлләү

Бюджетның үтәләше буенча операцияләр 31 декабрьдә, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән операцияләрдән тыш, тәмамлана.

Агымдагы финанс елында бюджет үтәләше операцияләрен төгәлләү Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясы таләпләре нигезендә җирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

47 статья. Агымдагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турында җирлек Советы карарына үзгәрешләр кертү

1. Җирлекнең Башкарма комитеты әлеге карарны хокукый җайга салу предметы булган барлык мәсьәләләр буенча агымдагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турында җирлек советы карарына үзгәрешләр кертү хакында карар проекты эшли һәм җирлек советына тапшыра.

Күрсәтелгән карар проекты белән бер үк вакытта түбәндәге документлар һәм материаллар тапшырыла:

1) агымдагы финанс елының үткән хисап чорындагы җирлек бюджеты үтәләше турында белешмәләр;

2) агымдагы финанс елында җирлек бюджетының көтелгән үтәләшен бәяләү;

3) агымдагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турында җирлек Советы карарына тәкъдим ителә торган үзгәрешләрнең нигезле аңлатмасы.

5 бүлек. БЮДЖЕТ ХИСАПЛАРЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

48 статья. Бюджет исәбенә алу һәм бюджет хисаплылыгы нигезләре

1. Бюджетны исәпкә алуның һәм бюджет хисаплылыгының бердәм методологиясе һәм стандартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет исәпкә алуы финанс һәм финанс булмаган активларның һәм йөкләмәләрнең торышы турында, шулай ук күрсәтелгән активларны һәм йөкләмәләргә үзгәртә торган операцияләр турында акчалата чагылышта мәгълүматны җыюның, теркәүнең һәм гомумиләштерүнең тәртипле системасыннан гыйбарәт.

Бюджет исәпкә алуы Россия Федерациясенең бюджет классификациясен үз эченә алган счетлар планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбе хисаплары планы һәм аны куллану буенча инструкция Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан раслана.

3. Бюджет хисаплылыгы түбәндәгеләргә үз эченә ала:

1) бюджет үтәләше турында хисап;

2) бюджет үтәләше балансы;

3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;

4) акча чараларының хәрәкәте турында хисап;

5) аңлатма язуы.

4. Бюджет үтәлеше турында хисапта Россия Федерациясенәң бюджет классификациясе нигезендә бюджет дефицитын финанслау керемнәре, чыгымнары һәм чыганақлары буенча бюджет үтәлеше турындагы күрсәткечләр бар.

5. Бюджет акчаларының баш администраторлары бюджет акчаларын алучылар (бүлүчеләр) тарафыннан тапшырылган бюджет хисабы нигезендә бюджет акчалары алучылар, бюджет керемнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары администраторлары тарафыннан бюджет хисабын тәзиләр.

Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторлары билгеләнгән срокларда жирлек башкарма комитетында бюджет хисабын тапшыра.

6. Жирлекнең бюджет хисабы бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплары нигезендә жирлек Башкарма комитеты тарафыннан тәзелә.

7. Жирлекнең бюджет хисабы еллык булып тора. Бюджет үтәлеше турында хисап квартал саен исәпләнә.

8. Жирлек бюджетының үтәлеше турында еллык хисаплар жирлек Советы карарлары белән расланьрга тиеш.

Жирлек бюджетының беренче кварталда, яртыеллыкта һәм тугыз айда үтәлеше турында хисап авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм жирлек Советына һәм Контроль-ревизия комиссиясенә жибәрелә.

49 статья. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Жирлек бюджетының үтәлеше турындагы еллык хисап аны каралганчы жирлек Советында тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчалары баш администраторларының бюджет хисапларын тышкы тикшерүне һәм бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә бирүне үз эченә ала.

2. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапның тышкы тикшерүе Контроль-ревизия комиссиясе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Тышкы тикшерү өчен Контроль-ревизия комиссиясенә түбәндәгеләр тапшырыла:

1) бюджет үтәлеше турында хисап;

2) бюджет үтәлеше балансы;

3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;

4) акча чараларының хәрәкәте турында хисап;

5) жирлекнең аңлатма язуы, аңа бәяләмә әзерләү өчен бу елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләү бер айдан да артмаган срока уздырыла.

4. Жирлекнең Башкарма комитеты аңа быелның 1 апреленнән дә соңга калмыйча бәяләмә бирү өчен жирлек бюджетының үтәлеше турында хисап бирә. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләү бер айдан да артмаган срока

уздырыла.

5. Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторлары агымдагы финанс елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча тышкы тикшерү өчен контроль-ревизия комиссиясенә еллык бюджет хисабын тапшыра.

6. Бюджетның үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә контроль-ревизия комиссиясе тарафыннан жирлек Башкарма комитетына бер үк вакытта юллама белән тапшырыла.

50 статья. Жирлек Советы бюджетының үтөлеше турында еллык хисапны тәкъдим итү, карау һәм раслау

1. Бюджет үтөлеше турында еллык хисап Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек Советы тарафыннан раслана.

2. Жирлек бюджетының үтөлеше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта жирлек Башкарма комитеты түбәндәгеләрне тапшыра:

- 1) жирлек Советының бюджет үтөлеше турындагы карары проекты;
- 2) резерв фонды ассигнованиеләренең үтөлеше турында хисап;
- 3) бюджет кредитлары бирү һәм аларны каплау турында хисап;
- 4) эчке бурычның торышы турында хисап;
- 5) аңлатма язуы;
- 6) бюджет законнарында каралган башка документлар һәм материаллар.

3. Жирлек Советы контроль-ревизия комиссиясе төзегәннән соң жирлек бюджетының үтөлеше турындагы хисапны карый.

Авыл жирлеге Советы бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапны карау нәтижеләре буенча бюджет үтөлеше турындагы карарны раслау яисә кире кагу турында карар кабул итә.

Жирлек Советы бюджет үтөлеше турында карар кире кагылган очракта, ул күрсәткеләрне дәрәжә чагылдырмау яисә тулысынча кире кагу фактларын бетерү һәм бер айдан да артмаган срокка кабат тапшыру өчен кайта.

4. Жирлек бюджетының үтөлеше турында еллык хисап жирлек Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

51 статья. Жирлек бюджетының үтөлеше турында карар

1. Жирлек бюджетының үтөлеше турындагы карар, керемнәрнең, чыгымнарның һәм бюджет дефицитының (профицитының) гомуми күләмен күрсәтеп, хисап финанс елы өчен бюджет үтөлеше турында хисап раслый.

2. Хисап финанс елында жирлек бюджетының үтөлеше турындагы карарга карата аерым кушымталар белән түбәндәге күрсәткеләр раслана:

- 1) бюджетлар керемнәре классификациясе кодлары буенча бюджет керемнәре;
- 2) жирлек бюджеты акчаларының баш бүлүчеләре буенча бюджет чыгымнары;
- 3) бюджетлар чыгымнары классификациясенә бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;
- 4) бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакалары классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары;

6 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЬ

52 статья. Муниципаль контроль төрләре

1. Муниципаль финанс контроле гавами норматив йөкләмәләрне һәм физик затларга муниципаль берәмлек бюджетыннан башка түләүләр буенча йөкләмәләрне үтәүне, шулай ук муниципаль контрактлар, бюджеттан акчалар бирү турында шартнамәләр (киләшүләр) шартларын үтәүне тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм аннан соңгы финанс контроленә бүленә.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле контроль-ревизия комиссиясенең (алга таба - тышкы муниципаль финанс контроле органы) контроль эшчәнлегенә булып тора.

3. Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә эчке муниципаль финанс контроле жирлек башкарма комитетының, жирлек бюджетын казначылык белән үтәүче органның контроль эшчәнлегенә булып тора.

4. Башлангыч контроль жирлек бюджетын үтәү процессында бюджет хокук бозуларын кисәтү һәм чикләү максатларында гамәлгә ашырыла.

5. Алдагы контроль аларны үтәүнең законлылыгын, исәпкә алуның һәм хисапчылыкның дәрәжәләгән билгеләү максатларында жирлек бюджетын үтәү нәтижәләре буенча гамәлгә ашырыла.

53 статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру объектлары һәм ысуллары

Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру объектлары һәм ысуллары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

54 статья. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча

Контроль-ревизия комиссиясе вәкаләтләре

1. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча контроль-ревизия комиссиясенең вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә билгеләнә.

55 статья. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләре

1. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнарының вәкаләтләре түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык исәбен алуға һәм бухгалтерлык (финанс) хисапчылыгын төзүгә һәм тапшыруға таләпләр билгели торган хокукый актлар нигезләмәләренең үтәлешен тикшереп торуга;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга гавами норматив йөкләмәләр һәм башка түләүләр буенча йөкләмәләр, муниципаль мөлкәт белән идарә иткәндә һәм (яисә) аннан файдаланганда жирлек бюджеты керемнәрен булдыру һәм чыгымнарын гамәлгә ашыру, шулай ук тиешле бюджеттан, муниципаль контрактлардан акчалар бирү турында шартнамәләр (киләшүләр) шартларын үтәүне тикшереп торуга;

бюджеттан акчалар бирү турындагы шартнамәләргә (киләшүләргә) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләргә (киләшүләргә) шартларын, шулай ук әлеге Кодекста каралган очрактарда муниципаль контрактларны үтәү максатларында төзелгән шартнамәләргә (киләшүләргә) шартларын тикшереп торуга;

бюджет акчаларын (бюджеттан бирелгән акчаларны) бирү һәм (яисә) файдалану нәтижәләре турындагы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны, биремнәргә башкару (муниципаль) турындагы хисапларны, акчаларны бюджеттан бирү күрсәткеләренә күрсәткеләргә ирешү турындагы хисапларның, хисапларның дәрәжәләгән тикшереп торуга;

сатып алулар өлкәсендә муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган контроль.

2. Эчке муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан эчке муниципаль финанс контроле вәкаләтләрән гамәлгә ашырганда:

ревизияләр һәм тикшерүләр үткәрелә;

контроль объектларына актлар, бәяләмәләр, күзаллаулар һәм (яисә) күрсәтмәләр жиберелә;

финанс органнарына мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамә жиберелә;

административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турында эшләр башкару гамәлгә ашырыла;

ревизияләр һәм тикшерүләр үткәрү өчен кирәкле экспертлар үткәрү (оештырыла);

эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәкле мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны яклау турындагы Россия Федерациясе законнары, закон белән саклана торган башка сер турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларына даими кереп йөрү мөмкинлеге барлыкка килә;

Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә муниципаль ихтыяжларны гамәлгә яраксыз дип тәэмин итү өчен товарларны, эшләрне, хезмәт күрсәтүләрне сатып алуларны тану турындагы дөгъвалар судка жиберелә.

3. Эчке муниципаль финанс контроле органнарының вәкаләтләрән гамәлгә ашыру тәртибе жириле администрацияләрнең муниципаль хокукый актлары, шулай ук эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру стандартлары белән билгеләнә.

Эчке муниципаль финанс контроле органнарының вәкаләтләрән гамәлгә ашыру тәртибендә ревизияләр һәм тикшерүләр үткәрү нигезләре һәм тәртибе, шул исәптән эчке муниципаль финанс контроле органнары вазыйфаи затларының аларны уздыру турында, аларны үткәрү вакыты турында карарлар кабул итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар исемлеге, эчке муниципаль финанс контроле органнарының вазыйфаи затларының хокуклары һәм бурычлары, контроль объектларының (аларның вазыйфаи затларының) хокуклары һәм бурычлары, шул исәптән эчке муниципаль финанс контроле органнары вазыйфаи затлары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган ревизияләрне һәм тикшеренүләрне оештыру-техник тәэмин итү буенча да булырга тиеш.

Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру стандартлары жириле администрацияләрнең муниципаль хокукый актларында билгеләнгән эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләрән гамәлгә ашыру тәртибе нигезендә жириле үзидарә органы тарафыннан раслана.

56. Мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану вәкаләтләре

1. Жирилек башкарма комитеты күрсәтелгән карарларны үзгәртү (гамәлдән чыгару) турында карар яисә Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән очракларда һәм тәртиптә мәжбүриләү бюджет чараларын кулланудан баш тарту турында карар кабул итә, шулай ук мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану турында карар күчәргә күчкән, күрсәтелгән карарларны муниципаль финанс контроле органына һәм мәжбүри булуның бюджет чараларын куллану турындагы карарларда күрсәтелгән контроль объектларына үзгәртү (баш тарту) турында карар жиберә.

2. Мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану турындагы карарда бюджет бозуы турында мәгълүмат булырга тиеш, ул мәжбүр итү чараларын куллану турында хәбәрнамәдә, бюджет бозучы контроль объектында, бюджет дәрәжәсендә мәжбүр итү һәм аны үтәү срокларында күрсәтелгән.

3. Мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану турында карар кабул итү максатларында жирилек башкарма комитеты муниципаль финанс контроле органына мәжбүр булуның бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәдә булган белешмәләргә төгәлләштерү турында гарызнамә жиберергә хокуклы, аны алганнан соң 30 календарь көн дәвамында.

4. Жирлек башкарма комитеты элге карарны кабул итүнең бюджет чараларын куллану турында карар, күрсәтелгән карарны үзгәртү (гамәлдән чыгару) турында карарны кабул итүнең бюджет чараларын куллану турындагы карарларны, күрсәтелгән карарларны үзгәртү (гамәлдән чыгару) турындагы карарларны үтәү тәртибендә билгеләнгән тәртиптә башкара.